Подручје рада: Текстилство и кожарство

Образовни профил: Модни кројач

Наставни план (Образовни општеобразовни и изборни општеобразовни предмети)	
Наставни план (Стручни предмети)	
Први разред	
Други разред	
Трећи разред	

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ОПШТЕОБРАЗОВНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ МОДНИ КРОЈАЧ 1.

НАСТАВНИ ПЛАН

Недељни и годишњифондчасовазаобразовнипрофил: МОДНИ КРОЈАЧ

		I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО				
		недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње				
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ
А1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		**14**	**2**		**504**	**72**			**9**			**297**				**7**			**196**				**997**	**72**			**1069**
1	Српски језик и књижевност	3			108				2			66				2			56				**230**				**230**
1.1	_____ _језик и књижевност*	3			108				2			66				2			56				**230**				**230**
2	Српски као нематерњи језик*	2			72				2			66				2			56				**194**				**194**
3	Страни језик	2			72				2			66											**138**				**138**
4	Физичко васпитање	2			72				2			66				2			56				**194**				**194**
5	Математика	2			72				2			66				1			28				**166**				**166**
6	Рачунарство и информатика		2			72																		**72**			**72**
7	Историја	2			72																		**72**				**72**
8	Физика	1			36																		**36**				**36**
9	Географија	1			36																		**36**				**36**
10	Хемија	1			36																		**36**				**36**

11	Екологија и заштита животне средине								1			33											**33**				**33**
12	Ликовна култура															1			28				**28**				**28**
13	Социологија са правима грађана															1			28				**28**				**28**
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		**1**			**36**				**1**			**33**				**2**			**56**				**125**				**125**
1	Грађанско васпитање / Верска настава	1			36				1			33				1			28				**97**				**97**
2	Изборни предмети **															1			28				**28**				**28**
Укупно А1+Б		**15**	**2**		**540**	**72**			**10**			**330**				**8 (9*)**			**224 (252**)**				**1094 (1122**)**	**72**			**1166 (1194**)**
Укупно		**17**			**612**				**10**			**330**				**8 (9**)**			**224 (252**)**				**1166 (1194**)**				

Напомена:*Заученикекојинаставуслушајунаматерњемјезикунационалнемањине

** Ученикбирапредметсалистеизборнихопштеобразовнихилистручнихпредмета

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

Рб	Листа изборних предмета*	РАЗРЕД		
		I	II	III
Општеобразовни предмети				
1	Изабрани спорт			1
2	Историја (одабране теме)			1
3	Музичка култура			1
4	Страни језик			1

5	Логика			1
6				
7				
*Бира се један од понуђених предмета у трећем разреду.				

Осталиоблициобразовно-васпитноградатокомшколскегодине

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	72	66	56	194
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 120

*Акосеукажепотребазаовимоблицимарада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		

Други предмети*	1-2 часа недељно

Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана

*Пореднаведенихпредмета, школаможедаорганизује, у складусаопредељењимаученика, факултативнунаставуизпредметакојисуутврђенинаставнимплановимадругихобразовнихпрофилаистогилидругогподручјарада, наставнимплановимагимназијеилипопрограмимакојисупетходнодонети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	36	33	28
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	1	4	6

Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Матурски испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења на групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			Број ученика у групи - до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	72			15

2. НАСТАВНИ ПЛАН

Недељни и годишњифондчасовастручнихпредметазаобразовнипрофил: МОДНИ КРОЈАЧ

		I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО				
		недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње				
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ
А2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ		**4**	**5**	**6**	**144**	**180**	**216**	**30**	**4**	**5**	**13**	**132**	**165**	**429**	**120**	**2**	**7**	**14**	**56**	**196**	**392**	**180**	**332**	**541**	**1037**	**330**	**2240**
1.	Текстилни материјали	2	2		72	72			2	2		66	66										**138**	**138**			**276**
2.	Естетско обликовање																2			56				**56**			**56**
3.	Технологија одеће	2			72				2			66				2			56				**194**				**194**
4.	Конструкција одеће		3			108				3			99		30		3			84		30		**291**		**60**	**351**
5.	Практична настава			6			216	30			13			429	90			14			392	150			**1037**	**270**	**1307**
6.	Предузетништво																2			56				**56**			**56**
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																	**1**			**28**				**28**			**29**
1.	Изборни предмети																1			28				**28**			**28**
Укупно А2+Б		**4**	**5**	**6**	**144**	**180**	**216**	**30**	**4**	**5**	**13**	**132**	**165**	**429**	**120**	**2**	**7 (8*)**	**14**	**56**	**196 (224*)**	**392**	**180**	**332**	**541 (569*)**	**1037**	**330**	**2240 (2268*)**
Укупно		**15**			**570**				**22**			**846**				**23 (24*)**			**824 (852*)**				**2240 (2268*)**				

Б. Листа изборних предмета према програму образовног профила

Рб	Листа изборних предмета	РАЗРЕД		
		I	II	III
Стручни предмети				
1.	Савремено одевање			1
2.	Примена рачунара у конструкцији одеће			1

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	72	66	56	194
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 90

*Акосеукажепотребазаовимоблицимарада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		
Други предмети*	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

*Пореднаведенихпредмета, школаможедаорганизује, у складусаопредељењимаученика, факултативнунаставуизпредметакојисуутврђенинаставним плановимадругихобразовнихпрофилаистогилидругогподручјарада, наставнимплановимагимназијеилипопрограмимакојисупретходнодонети.

Остваривањешколскогпрограмапонедељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	36	33	28

Менторски рад (настава у блоку, пракса)	1	4	6
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Матурски испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења у групе

редраз	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Текстилни материјали	72			10
	Конструкција одеће	108			10
	Практична настава		216	30	10
II	Текстилни материјали	66			10
	Конструкција одеће	99		30	10
	Практична настава		429	90	10
III	Естетско обликовање	56			10
	Конструкција одеће	84		30	10
	Практична настава		392	150	10
	Предузетништво	56			15

I РАЗРЕД

Обавезни општеобразовни предмети	
Српски језик и књижевност	
Страни језик	
Физичко васпитање	
Математика	
Рачунарство и информатика	
Историја	
Физика	
Географија	
Хемија	
Изборни општеобразовни предмети	
Грађанско васпитање	
Обавезни стручни предмети	
Текстилни материјали	
Технологија одеће	
Практична настава	

2. НАСТАВНИ ПРОГРАМ
А1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Годишњи фонд часова:	**108**
Разред:	**први**
Циљеви предмета:	1. Проширивање и продубљивање знања о српском књижевном језику; 2. Развијање и неговање језичке культуре, поштовање правила књижевног (стандардног) језика у усменом и писаном изражавању; 3. 4. Подстицање ученика на усавршавање говорења, писања и читања, као и неговање културе 5. дијалога; Оспособљавање за ефикасно комуницирање; Упознавање књижевне уметности;
	6. Унапређивање знања о сопственој култури и културама других народа;
	7. Развијање хуманистичког и књижевног образовања на најбољим делима српске и светске културне баштине;
	8. Упућивање ученика на истраживачки и критички однос према књижевности;
	9. Обезбеђивање функционалних знања из теорије и историје књижевности; 10. Развијање трајног интересовања за нова сазнања.

ТЕМА	ЦИЉ	**ИСХОДИ** По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод у проучавање књижевног дела	Увођење ученика у свет књижевног дела и књижевност као науку и уметност	• разликује врсте уметности и њихова изражајна средства • објасни појам и функцију књижевности као уметности и однос књижевности и других уметности • наведе научне дисциплине које се баве проучавањем књижевности • увиђа разлику између усмене и писане књижевности • разликује књижевне родове и врсте • одреди тему, мотив, сиже, фабулу, лик и идеју у књижевном делу • износи своје утиске и запажања о књижевном делу, тумачи његове битне чиниоце и вреднује га	• Врсте уметности, подела уметности • Књижевност као уметност, књижевност и друге уметности • Историја књижевности, теорија књижевности, књижевна критика • Лирика као књижевни род: народна лирска песма и уметничка лирска песма по избору • Епика као књижевни род: епска народна песма (предлог „Кнежева вечера“), приповетка по избору и роман (предлог Драгослав Михаиловић „Кад су цветале тикве“) • Драма као књижевни род: драма по избору •	• На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. **<u>Место реализације наставе</u>** • Настава се реализује у учионици **Препоруке за реализацију наставе** • Приликом обраде драмског дела могућност посете позоришној представи и гледање снимка позоришне представе, а након тога разговор о драмском тексту и његовој позоришној реализацији. Такође је ову наставну тему могуће обрађивати током целе школске

				године, па на пример структуру и одлике драмског дела обрадити на примеру „Ромеа и Јулије“, а структуру и одлике лирске и епске

Књижевност старог века	Упознавање ученика са митологијом, репрезентативним делима старог века и њиховим значајем за развој европске културе	объасни значај митологије за античку књижевност и развој европске културе наведе имена аутора, називе обрађених дела и класификује их по културама којима припадају, књижевним родовима и врстамаобјасни универзалне поруке књижевности старог века	• Сумерско-вавилонска књижевност: Еп о Гилгамешу (анализа одломка) • Митови: о Танталу, Сизифу, Нарцису; митови о Троји: Парисов суд, Одисеј и Пенелопа, Ахил, Едип… Хеленска књижевност: Хомер: Илијада (одломак) • Софокле: Антигона (одломак)	народне песме обрадити током реализације теме Народна књижевност • Народна књижевност се може обрадити по мотивима (рад у групама) **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања

			• Стари и Нови завет (текстови по избору)	• тестове практичних вештина **<u>Оквирни број часова по темама</u>** • Увод у проучавање дела **(14 часова)** • Књижевност старог века **(12 часова)** • Средњовековна књижевност **(12 часова)** • Народна књижевност **(13 часова)** • Хуманизам и ренесанса **(11 часова)** • Општи појмови о језику **(6 часова)** • Фонетика **(10 часова)** Правопис **(10 часова)** • Култура изражавања **(20 часова)**
Средњовековна књижевност	Упознавање са споменицима јужнословенске културе, развојем писма и језика, делима средњовековне књижевности	наведе најзначајније споменике јужнословенске културе, језик, писмо и век у ком су насталиименује ауторе и деларазуме поетику жанрова средњовековне књижевности лоцира обрађене текстове у историјски контекст објасни значај средњовековне књижевности за српску културу	• Почеци словенске писмености: Црноризац Храбар : „Слово о писменима“ • Рад Ћирила и Методија • Словенска писма и развој књижевног језика • Најстарији споменици јужнословенске културе • Свети Сава : „Житије светог Симеона“ (одломак) • Јефимија: „Похвала кнезу Лазару“ • Деспот Стефан Лазаревић; „Слово љубве“	

Народна књижевност	Указивање на народну књижевност као израз колективног мишљења и осећања, ризницу народних обичаја, чувара моралног и националног кодекса	разликује лирске, епске и лирско-епске песмеуочи одлике усмене уметности речи (колективност, варијантност, формулативност) процењује етичке вредности изнете у делима народне књижевности тумачи ликове, битне мотиве, фабулу, сиже, композицију и поруке у одабраним делимаупореди уметничку интерпретацију стварности и историјске чињенице	• Врсте народне књижевности • Лирска народна песма „Овчар и девојка“, „Зао господар“ (предлог) • Епска народна песма „Бановић Страхиња“, Марко пије уз Рамазан вино“, „Бој на Мишару“ • Лирско-епске песме (по избору) • Народне проза (бајка по избору) Кратке народне прозне врсте (избор)	

Хуманизам и ренесанса	Упознавање са поетиком хуманизма и ренесансе, њеним најзначајним представницим а и књижевним делима	наведе најзначајније представнике и њихова дела објасни значење појмова хуманизам и ренесанса наводи и на обрађеним делима образлаже одлике епохе упореди вредности средњег века са вредностима хуманизма и ренесансе	• Поетика хуманизма и ренесансе, најзначајнији представници • Франческо Петрарка: „Канцонијер“ (избор сонета) • Ђовани Бокачо: „Декамерон“ (приповетка по избору) или Данте Алигијери „Пакао“ (приказ дела, одломак) • Вилијам Шекспир: „Ромео и Јулија“ • Сервантес: „Дон Кихот“ (одломак)	

Општи о појмови језику	Указивање на проучавање језика као система, упознавање са његовом функцијом, друштвеном условљеношћу и историјским развојем	објасни функцију језика и појам језичког знакаразуме природу модерног књижевног (стандардног) језиканаведе фазе развоја књижевног језика до 19. века наведе дисциплине које се проучавањем језичког система	• Место језика у људском друштву, битна својства језика, језик и комуникација • Књижевни језик, језичка норма и стандардизација • Језички систем и науке које се њиме баве • Књижевни језици код Срба до 19. века •	

Фонетика	Сстицање знања из области фонетике (фонологије) књижевног језика и способности да се та знања примене у говору и писању	правилно изговара гласове и акценте књижевног језика разликује гласовне алтернације	• Фонетика и фонологија • Гласови књижевног језика и њихов изговор • Гласовне алтернације сугласника (звучних и безвучних; с:ш, з:ж, н:м; к,г,х:ч,ж,ш и к,г,х:ц,з,с; алтернације ненепчаних са предњонепчаним сугласницима), самогласника (промена о у е и умекшаност сугласника, непостојано а, промена сонанта л у вокал о) и упрошћавање сугласничких група са правописним решењима	
			Акценти књижевног језика	
Правопис	Оспособљавање ученика да пишу у складу са правописном нормом	уме да се служи правописом примени знања о гласовним алтернацијама у складу са језичком нормом примени употребу великог и малог слова у складу са језичком нормом подели речи на крају реда у складу са језичком нормом	Главне норме писања великог и малог слова (на почетку реченице, наслови и натписи, властита имена, имена народа, географски појмови, небеска тела, празници, установе и организације, присвојни придеви на –ов и –ин, куртоазна употреба великог слова, вишечлана имена земаља и остала вишечлана имена, помоћне речи у именима, називи серијских и апстрактних појмова, звања, титуле…) Подела речи на крају реда	

Култура изражавања	Оспособљавање ученика да користе различите облике казивања и функционалне стилове	опише стања, осећања, расположења, изрази ставове, донесе закључке у усменом и писаном изражавању разликује функционалне стилове препозна и примени одлике разговорног и књижевноуметничког функционалног стилапопуњава формуларе, уплатнице, захтеве и слично у складу са језичком нормом	Језичке вежбе Стилске вежбеВрсте функционалних стилова- основне одликеРазговорни функционални стил Књижевноуметнички функционални стил Попуњавање формулара, захтева, уплатница и сл. Школски писмени задаци 4x2+2 Домаћи задаци	

Назив предмета: **СТРАНИ ЈЕЗИК**

Годишњи фонд часова: **72**

Разред: **први**

Циљ предмета: Развијање сазнајних и интелектуалних способности и стицање позитивног односа према другим културама уз уважавање различитости и усвајање знања и умења потребних у комуникацији на страном језику у усменом и писаном облику.

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ПРВОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕДВИЂЕНЕ ТЕМЕ ОПШТЕ И СТРУЧНЕ	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ

Разумевање на слух Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	- Разуме реченице, питања и упутства из свакодневног говора (кратка упутства изговорена споро и разговетно) - Разуме општи садржај краћих, прилагођених текстова (рачунајући и стручне) после неколико слушања или уз помоћ визуелних ефеката (на упутствима, ознакама, етикетама) - Разуме бројеве (цене, рачуне, тачно време)	**Напомена: Тематске области се прожимају и исте су у сва четири разреда.** **Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са интересовањима ученика, актуелним збивањима у свету као и потребама струке** - Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време); - Свет рада (перспективе и образовни системи); - Генерацијске разлике, вршњачке и друге социјалне групе; родна равноправност; - Интересантне животне приче и догађаји; - Живи свет и заштита човекове околине; - Научна достигнућа, модерне технологије и свет компјутера (распрострањеност, примена, корист и негативне стране); - Медији и комуникација; - Храна и здравље (навике у исхрани, карактеристична јела и пића у регионима)	1. Представљање себе и других 2. Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по 3.Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) 4. Давање једноставних упутстава и команди 5. Изражавање молби и захвалности 6. Изражавање извињења 7. Изражавање потврде и негирање 8. Изражавање допадања и недопадања 9. Изражавање физичких сензација и потреба 10. Исказивање просторних и временских односа 11. Давање и тражење информација и обавештења 12. Описивање и упоређивање лица и предмета 13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14.15.16. Изражавање припадања и поседовања 17.18.19.20 Скретање пажње
Разумевање прочитаног текста Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	- У непознатом тексту препознаје познате речи, изразе и реченице (нпр. у огласима, на плакатима, схемама) - Разуме општи садржај и смисао краћих текстова (саопштења, формулара са подацима о некој особи, основне команде на машинама/компјутеру, декларације о производима, упутства за употребу и коришћење)		

Усмена продукција Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање на страном језику	- Употребљава једноставне изразе и реченице да би представио свакодневне, себи блиске личности, активности, ситуације и догађаје	земљама света); - Потрошачко друштво; - Спортови и спортске манифестације; - Познати градови и њихове знаменитости, региони и земље у којима се говори циљни језик; - Европа и заједнички живот народа; - Регионалне специфичности језика (дијалекти, наречја); - Живот и дела славних људи (из света науке, културе, спорта, музике и друго);	. 21. Тражење мишљења и изражавање а и неслагања Тражење и давање дозволе Исказивање честитки Исказивање препоруке Изражавање хитности и обавезности Исказивање сумње и несигурности

		- Језик струке (процес рада, материјал и алат за рад, организација и процес рада, праћење новина у области струке, људски ресурси, описи послова, одговроности и обавезе, мере заштите и очувања околине, пословна комуникација).	
Писмена продукција Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	- Пише кратке поруке релевантне за посао (место, термини састанка) - Пише краћи текст о себи и свом окружењу - Попуњава формулар где се траже лични подаци		

Интеракција Оспособљавање ученика за учешће у дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука	- На једноставан начин се споразумева са саговорником који говори споро и разговетно - Поставља једноставна питања у вези са познатим темама из живота и струке као и да усмено или писмено одговара на иста (бројеви, подаци о количинама, време, датум) - Напише кратко лично писмо, поруку, разгледницу, честитку		
Медијација Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	*- На овом нивоу није предвиђена*		
Знања о језику Оспособљавање ученика за употребу језика у складу са језичким нормама	- Препознаје и правилно користи основне фонолошке (интонација, прозодија, ритам) и морфосинтаксичке категорије (именички и глаголски наставци, основни ред речи)		

Медијска писменост Оспособљавање ученика да користе медије као изворе	- Користи садржаје медијске продукције намењене учењу страних језика (штампани медији, аудио/видео записи, компакт диск,		
информација и развијају критичко мишљење у вези са њима	интернет итд.)		

ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

I. РЕЧЕНИЦА

Обновити реченичне модел обухваћене програмом за основну школу.

- Ред речи у реченици. Место прилога и прилошких одредби.
- Tag questions - Индиректни говор

а) изјаве – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена)

б) молбе, захтеви, наредбе

в) питања са променом реда речи – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) - Yes/No питања

- “WH” питања

II. ИМЕНИЧКА ГРУПА

1.Члан

- Обновити употребуодређеног и неодређеног члана - Нулти члан уз градивне и апстрактне именице

2. Именице

- Множина именица – обновити
- Изражавање припадања и својине – саксонски генитив

3. Заменички облици

а) Заменице

- Личне заменице у функцији субјекта и објекта
- Показне заменице

б) детерминаотри

- Показни детерминаотри
- Неодређени детерминатори - Присвојни детерминатори

4. Придеви

- Обновити компарацију придева

5. Бројеви

- Обновити просте и редне бројеве

6. Квантификатори

III ГЛАГОЛСКА ГРУПА

1. Глаголи
   - Обновити глаголске облике предвиђене програмом за основну школу
   - Модални глаголи: *may can, must*
   - Пасивне конструкције – садашње време/прошло – the Simplepresent/past (прошло време рецептивно)

2. Прилози, извођење прилога и употреба

3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ ПРЕДМЕТА

Општи циљ предмета: Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном,афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада. **Посебни циљеви предмета:**

- подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја);
- развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних самостални рад на њима;
- стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање; проширење и продубљавање интересовања које су ученици стекли у основној школи и потпуније сагледавање спортске гране, за коју показују посебан интерес;

- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних општим циљем овог предмета (васпитнообразовног подручја); мотивација ученика за бављење физичким активностима и формирање позитивних психо-социјалних образаца понашања; оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

Годишњи фонд часова: **72**

Разред: **први**

ТЕМА	**ЦИЉ**	**ИСХОДИ** По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	**ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА**	**НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА**

• Здравствена култура и физичка активност, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; • Развој моторичких и функционалних способности човека, као основа за реализовање	• Унапређивање и очување здравља; • Утицај на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја); • Развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних за самостални рад на њима;	• Препозна везе између физичке активности и здравља; • Објасни карактеристике положаја тела, покрета и кретања у професији за коју се школује и уочи оне, које могу имати негативан утицај на његов раст, развој; • Одабере и изведе вежбе обликовања и вежбе из корективне гимнастике, које ће превентивно утицати на могуће негативне утицаје услед рада у одабраној професији; • Именује моторичке способности које треба развијати, као и основна средства и методе за њихов развој; • Примени адекватна средства (изводи вежбе) за развој и усавршавање моторичких способности из: вежби	• Вежбе обликовања (јачање, лабављење и растезање); • Вежбе из корективне гимнастике; • Провера стања моторичких и функционалних способности; • Вежбе снаге без и са малим теговима (до 4 кг.); • Трчање на 60 м и 100 м; • Трчање на 800 м ученице и 1000 м ученици; • Вежбе растезања (број понављања и издржај у крајњем положају), • Полигони спретности и окретности и спортске игре; • Аеробик;	• На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања; • Током реализације часова физичког васпитања давати информације о томе које вежбе позитивно утичу на статус њиховог организма, с обзиром на карактеристике њихове професије, а које негативно утичу на здравље; • Ученици који похађају трогодишње стручне школе далеко су више оптерећени у редовном образовању практичном и теоријском наставом од осталих ученика ; • Због тога је физичко васпитање, у овим школама, значајно за активан опоравак ученика, компензацију и

		обликовања, атлетике, гимнастике,		

постављених и циљева исхода;		пливања и спортских игара за развој: снаге, брзине, издржљивости, гипкости, спретности и окретности;		релаксацију с обзиром на њихова честа статичка и једнострана оптерећења. Теоријска знања из области физичких активности су од

• Усвајање знања, умења и вештина из спортских грана и дисциплина као основа за реализовање постављених циљева и исхода; • Атлетика; • Спортска гимнастика: (Вежбе на	• Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за за њихово усвајање; • Мотивација ученика за бављењем физичким активностима; • Формирање позитивног психосоцијалних образаца понашања; • Примена стечених умења, знања и навика у свакодневним условима живота и рада; • Естетско изражавање покретом и доживљавање естетских вредности покрета и	Кратко опише основне карактеристике и правила атлетике, гимнастике и спортске гране - дисциплина које се уче; Демонстрира технику дисциплина из атлетике и гимнастике (вежби на справама и тлу) , поседује вештину, технику и тактику спортске игре као и вежбе из осталих програмом предвиђених садржаја Детаљније опише правила спортске гране за коју показује посебан интерес - за коју школа има услове; Објасни због којих је карактеристика физичког васпитања важно да активно учествује у процесу наставе и да самостално спроводи одређен програм физичке и спортске активности;Жели да се бави физичким, односно спортским активностима, пошто сагледава (детектује) позитивне карактеристике физичке и спортске активности - њихове позитивне утицаје на здравље, дружење и добро расположење; Сагледа негативне утицаје савременог начина живота (пушење, дрога, насиље, деликвентно понашање) и буде	**АТЛЕТИКА** У свим атлетским дисциплинама треба радити на развијању основних моторичких особина за дату дисциплину; ***Трчања:*** **Усавршавање технике трчања на кратке и средње стазе:** -100 m ученици и ученице; -800 m ученици и ученице ; -штафета 4 x 100 m ученици и ученице Вежбање технике трчања на средњим стазама умереним интезитетом и различитим темпом у трајању од 5 до 10 min. Крос: јесењи и пролећни 800 m ученице, -1000 m ученици. ***Скокови:*** Скок удаљ техником увинућа Скок увис леђном ***Бацања:*** Бацање кугле, једна од рационалних техника (ученице 4 kg , ученици 5 kg). Спровести такмичења у одељењу, на резултат, у свим реализованим атлетским дисциплинама. **СПОРТСКА ГИМНАСТИКА: ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ** Напомене:	великог значаја за укупним бављењем физичким вежбама. **<u>Облици наставе</u>** Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • **теоријска настава (2 часа)** • **мерење и тестирање (6 часова)** • **практична настава (64 часова)** **<u>Подела одељења на групе</u>** Одељење се не дели приликом реализације; Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан. **<u>Место реализације наставе</u>** • Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; • Практична настава реализује се на спортском вежбалишту

	кретања;		-Наставник формира групе на	(сала, спортски отворени терени, базен, клизалиште,

справама и тлу);	• Усвајање и етичких вредности подстицање вољних особина ученика ; • Повезивање моторичких	свестан да је физичким, односно спортским активностима могуће предупредити негативне утицаје; Комуницира путем физичких односно спортских активности са својим друговима и ужива у дружењу и контактима; Доводи у везу свакодневни живот и способност за учење и практичан рад са физичким, односно спортским активностимаи правилном исхраном;самостално бира физичку, односно	основу умења (вештина) ученика стечених после основне школе: основни, средњи и напредни ниво; -Наставник олакшава, односно отежава програм на основу моторичких способности и претходно стечених умења ученика. ***1. Вежбе на тлу***	скијалиште). **<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • Настава се реализује у циклусима који трају приближно 10-12 часова (узастопних). Наставнику физичког васпитања је остављено да, зависно од потреба, прецизира трајање сваког циклуса, као и редослед њиховог садржаја.

	задатака у целине; • Увођење ученика у организовани систем припрема за школска такмичења, игре, сусрете и манифестације; • Развијање елемената ритма у препознавању целина: радодмор; напрезањерелаксација; убрзањеуспоравање; Избор спортских грана, спортскорекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање;	спортску активност и изводи је у окружењу у коме живи; Објасни да покрет и кретање, без обзира на то којој врсти физичке,односно спортске активности припада, има своју естетску компоненту (лепота извођења, лепота доживљаја); Ужива у извођењу покрета и кретања;Наводи основне олимпијске принципе и примењује их на школским спортским такмичењима и у слободном времену; Препозна нетолерантно понашање својих другова и реагује на њега, шири дух пријатељства, буде истрајан је у својим активностима. Се правилно односи према окружењу у којме вежба, рекреира се и бави се спортом, што преноси у свакодневни живот; Учествује на школском такмичењу и у систему школских спортских такмичења.	**За ученике и ученице:** - вага претклоном и заножењем и спојено, одразом једне ноге колут напред; - став на шакама, издржај, колут напред; - два повезана премета странце удесно и улево; - за **напредни ниво** премет странце са окретом за 180^0 и доскомом на обе ноге („рондат“) ***2. Прескок*** **За ученике** коњ у ширину висине 120 цм; **за ученице** 110 цм: - згрчка; - разношка - за **напредни ниво**: склонка ***3. Кругови*** **За ученике** /дохватни кругови/: - из мирног виса вучењем вис узнето, спуст у вис стражњи, издржај, вучењем вис узнето, спуст у вис предњи. **За ученице** /дохватни кругови/: -уз помоћ суножним одскоком наскок у згиб, њих у згибу /уз помоћ/; спуст у вис стојећи ***4. Разбој*** **За ученике** /паралелни разбој/: -	**Садржај циклуса је:** - за проверу нивоа знања на крају школске године – један; - за атлетику – један; - за гимнастику: вежбе на справама и тлу - један - за спорт по избору ученика – два; - за повезивање физичког васпитања са животом и радом – један. **Начин остваривања програма** • Садржаји програма усмерени су на: развијање физичких способности; спортско-техничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом; • Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања;

			из њиха у упору,	

			предњихом саскок са окретом за 180^0 (окрет према притци); - њих у упору, у зањиху склек, предњихом упор, зањих у упору, у предњиху склек **За ученице** /двовисински разбој или једна притка вратила/: - наскок у упор на н/п, премах једном ногом до упора јашућег, прехват у потхват упорном руком (до предножне) и спојено одножењем заножне премах и саскок са окретом за 90^0 (одношка), завршити боком према притци. ***5. Вратило*** **За ученике** /дохватно вратило/: - суножним одривом узмак; ковртљај	• Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса; • Часови у току недеље треба да буду распоређени у једнаким интервалима**, не могу се одржавати као блок часови.** Настава се не може одржавати **истовремено са два одељења** ни на спортском терену ни у фискултурној сали; • У свим разредима настава физичког васпитања се реализује одвојено за ученике и одвојено за ученице, а само у школама које

			назад у упору предњем; саскок замахом у заножење (зањихом). ***6. Греда*** **За ученице** /висока греда/: -залетом и суножним одскоком	имају по два паралелна објекта за физичко васпитање дозвољена је истовремена реализација часа ; **Праћење, вредновање и**

			наскок у упор, премах одножно десном; окрет за 90^0, упором рукама испред тела преднос разножно; ослонцем ногу иза тела (**напреднији ниво**: замахом у заножење) до упора чучећег; усправ, усправ, ходање у успону са докорацима, вага претклоном, усклон, саскок пруженим телом (чеоно или бочно у односу на справу). **7. Коњ са хватаљкама За ученике:** - премах одножно десном напред замах улево, замах удесно, замах улево и спојено премах левом напред; премах десном назад, замах улево, замах удесно и спојено одножењем десне, саскок са окретом за 90^0 улево до става на тлу, леви бок према коњу. **Школско такмичење (одељење, школа)**: стручно веће наставника физичког васпитања бира справе на којима ће се ученици такмичити. **За напредније ученике:** састави из система школских спортских такмичења и учешће на вишим	**<u>оцењивање</u>**Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању – стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма **<u>Минимални образовни захтеви</u>** • **Атлетика :** трчање на 100 м за ученике и ученице, трчање на 800 м за ученике и 500 м за ученице, скок удаљ, увис, бацање кугле – на резултат. **Вежбе на справама и тлу:** **За ученике:** наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису; **За ученице**: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја.

			нивоима школских такмичења. **Минимални образовни захтеви:За ученике:** наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису; **За ученице**: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја. **СПОРТСКА ИГРА (по избору)** Понављање и учвршћивање раније	**<u>Оквирни број часова по темама</u>** • Тестирање и провера савладаности стандарда из основне школе (4 часова); • Теоријских часова (1 у првом и 1 у другом полугодишту); • Атлетика (14 часова) • Гимнастика: вежбе на справама и тлу (14 часова); • Спортска игра: по избору школе (14 часова); • Физичка активност, односно

Спортска игра (по избору); Физичка, односно спортска активност у складу са могућности ма школе.			обучаваних елемената игре; Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за дату игру. На основу претходних умења у техници и тактици наставник планира конкретне садржаје из спортске игре; Стручно веће наставника, према програму који сам доноси (из програма трећег разреда (програм по избору ученика) у складу са могућностима школе, организује наставу за коју ученици покажу посебно интересовање; Препорука: уколико је могуће, организовати наставу пливања (посебно обуку за непливаче).	спортска активност:у складу са могућностима школе а по избору ученика (10 часова). • Пливање (10 часова); • Провера знања и вештина (4 часа). • **ПОСЕБНЕ АКТИВНОСТИ** - Из фонда радних дана и за извођење редовне наставе школа у току **школске године** организује: - Два целодневна излета са пешачењем - I разред до 12км (укупно у оба правца); - II разред до 14 км (укупно у оба правца); - III разред do 16 км (укупно у оба правца); - Два кроса : јесењи и пролећни - Стручно веће наставника физичког васпитања утврђује програм и садржај излета, и дужину стазе за кросеве, према узрасту ученика. - Школа организује и спроводи спортска такмичења, као

				јединствени део процеса наставе

				физичког васпитања. Спортска такмичења организују се у оквиру радне суботе и у друго време које одреди школа. Међушколска спортска такмичења организују се у оквиру календара који доноси Министарство просвете науке и технолошког развоја.

Сваки од образовних профила има карактеристике везане за обављање конкретних стручних послова, који захтевају одређене положаје тела, покрете и кретања, који могу негативно утицати на правилно држање (статус кичменог стуба и статус стопала). Како би се избегли ови негативни утицаји, наставници стручних предмета и професори физичког васпитања дефинишу могуће професионалне поремећаје, на основу чега се програмирају се посебни садржаји, којима се обезбеђује превенција.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Физика
- Хемија
- Ликовна култура
- Музичка култура

МАТЕМАТИКА

Циљеви предмета:

1. Развијање логичког и апстрактног мишљења;
2. Развијање способности јасног и прецизног изражавања и коришћења основног математичко-логичког језика;
3. Развијање способности одређивања и процене квантитативних величина и њиховог односа;
4. Развијање осећаја за простор, разликовање геометријских објеката и њихови узајамни односи и трансформације;
5. Разумевање функционалних зависности, њихово представљање и примена;
6. Развијање систематичности, уредности, прецизности, темељности, истрајности, критичности у раду.

Годишњи фонд часова: **72 часа**

Разред: **први**

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Реални бројеви	Проширивање знања о скупу реалних бројева	• разликује различите записе бројева из скупова N, Z, Q, и те бројеве приказује на бројевној правој и пореди их. • разликује основне подскупове скупа реалних бројева (N, Z, Q, I) и уочава релације $N \subseteq Z \subseteq Q \subseteq R$, $I \subseteq R$ • израчуна вредност једноставног рационалног бројевног израза поштујући приоритет рачунских операција и употребу заграда • користи калкулатор при израчунавању вредности бројевног израза	• Преглед бројева, операције са реалним бројевима • Апсолутна вредност реалног броја • Приближна вредност реалних бројева, правила заокругљивања • Апсолутна и релативна грешка	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **<u>Облици наставе</u>** Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (72 часа) **<u>Место реализације наставе</u>** • Настава се реализује у учионици или кабинету за математику

		• одреди апсолутну вредност реалног броја и графички интерпретира на бројевној оси • заокругли број на одређени број децимала • одреди апсолутну и релативну грешку		**<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • образложити циљ предмета, начин и критеријум оцењивања • неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика; • подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање • примењивати разноврсне облике и методе рада, како би се подстакла активност ученика • инсистирати на прецизности, тачности, систематичности и уредности у раду
Пропорционалност	Проширивање знања о пропорцијама и процентном рачуну	• израчуна одређен део неке величине одреди непознате чланове просте пропорције • прошири или скрати размеру и примени је у решавању проблема поделе • препозна директну или обрнуту пропорционалност две величне , примени је при решавању једноставних проблема и. прикаже графички	• Размера и пропорција • Директна и обрнута пропорционалност • Прост сразмерни рачун Рачун поделе и рачун мешања • Процентни и промилни рачун	

		одреди непознату главницу, проценат или процентни износ		• упућивати ученике на претраживање различитих

Рационални алгебарски изрази	Проширивање знања о полиномима	сабира, одузима и множи полиноме примени дистрибутивни закон множења према сабирању и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата, збир и разлику кубова при трансформацији полинома растави полином на чиниоце одреди НЗД и НЗС полинома трансформише једноставнији рационални алгебарски израз	Полиноми Растављање полинома на чиниоце НЗД и НЗС полинома Трансформације рационалних алгебарских израза	извора и примену савремених технологија • **Реални бројеви: нагласити затвореност** операција у одређеним скуповима и потребу да се постојећи скуп прошири новим. Садржаје о грешкама повезати са стручним предметима, израчунавати апсолутну и релативну грешку конкретних мерења.

Геометрија	Проширивање о знања геометрији	разликује основне и изведене геометријске појмове дефинише суседне, упоредне, унакрсне, комплементне, суплементне углове наведе и примени везе између углова са паралелним (или нормалним крацима) наведе и примени релације везане за унутрашње и спољашње углове троугла дефинише појмове симетрала дужи, симетрала угла, тежишна дуж и средња линија троугла конструише симетралу дужи, симетралу угла и висину троугла конструише значајне тачке трогла наведе својство тежишта наведе и примени основне релације у једнакокраком, односно	Геометријски појмови и везе између њих Троугао Значајне тачке троугла Четвороугао Талесова теорема	• **Пропорционалност:** користити што више конкретних примера из живота и струке. • **Рационални алгебарски изрази: т**ежиште треба да буде на разноврсности идеја, сврси и суштини трансформација полинома и алгебарских разломака, а не на раду са компликованимизразима**.** • **Геометрија: и**нсистирати на прецизности, уредности и правилној терминологији. • **Линеарне једначине и неједначине:** истаћи повезаност између аналитичког

		једнакостраничном троуглу разликује врсте четвороуглова, наведе и примени њихове особине на одређивање непознатих елемената четвороугла формулише Талесову теорему и примени је на поделу дужи на n једнаких делова		и графичког приказа функције. Садржаје повезати са одговарајућим садржајима физике и примерима из свакодневног живота. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1.активност ученика на часу;
Линеарне једначине и неједначине	Проширивање знања о линеарној једначини, неједначини и функцији Оспособљавање	дефинише појам линеарне једначине реши линеарну једначину примени линеарну једначину на решавање проблема реши једначину које се своди на линеарну једначину дефинише појам линеарне функције	Линеарна једначина и њене примене Линеарна функција и њен график Линеарна неједначина Систем линеарних једначина	

	за анализу графика функције и његову примену Примена знања о линеарним једначинама, системима и неједначинама на реалне проблеме	прикаже аналитички, табеларно и графички линеарну функцију реши линеарну неједначину и графички прикаже скуп решења реши систем линеарних једначина са две непознате		2.усмену проверу знања; 3. писмену провера знања; 4.тестове знања. **<u>Оквирни број часова по темама</u>** • Реални бројеви **8 часова** • Пропорционалност **11 часова** • Рационални алгебарски изрази **15 часова** • Геометрија **15 часова** • Линеарне једначине и неједначине **15 часова** За реализацију 4 писмена задатка са исправкама планирано је **8 часова.**

РАЧУНАРСТВО И ИНФОРМАТИКА

Циљ предмета: Стицање знања, вештина и формирање вредносних ставова информатичке писмености неопходних за живот и рад у савременом друштву.

Разред **први**

Назив и трајање модула предмета:

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови) В
Основе рачунарске технике	14
Обрада текста	16
Табеларни прорачуни	16
Слајд - презентације	12
Интернет и електронска комуникација	14
УКУПНО:	**72**

НАПОМЕНА: Годишњи фонд часова зависи од броја наставних недеља у првом разреду који је дефинисан наставним планом за сваки образовни профил.

Назив модула: Основе рачунарске технике

Трајање модула: **14 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за коришћење основних могућности рачунарског система	• класификује фазе историјског развоја рачунара • наведе примере употребе рачунара у свакодневном животу • дефинише појмове хардвера и софтвера • објасни Фон Нојманов модел рачунара • разликује јединице за меру количине података • разликује основне компоненте рачунара • разликује факторе који утичу на перформансе рачунара • разликује врсте софтвера • дефинише оперативни систем (ОС) и наводи његове главне функције • подешава радно окружење ОС • хијерархијски организује фасцикле и	• историјски развој технологија за складиштење, обраду и пренос података примена рачунара у разним областима људске делатности блок-схема Фон Нојмановог модела рачунарског система јединице за мерење количине податка (бит, бајт, редови величине) основне компоненте рачунара и њихов утицај на перформансе рачунара • врсте и подела софтвера, главне функције ОС-а	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставове предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе. **Облици наставе** Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • **лабораторијске вежбе** **Подела одељења на групе** Одељење се дели на 2 групе приликом реализације: • Лабораторијских вежби **Место реализације наставе** рачунарски кабинет

	управља фасциклама и датотекама разликује типове датотека користи текст едитор оперативног система црта помоћу програма за цртање у оквиру ОС инсталира нови софтвер компресује и декомпресује датотеке и фасцикле обезбеђује заштиту рачунара од штетног софтвера инсталира периферне уређаје наводи примере и предности умрежавања рачунара манипулише дељивим ресурсима у локалној мрежи управља штампањем докумената примењује здравствене и сигурносне мере заштите при коришћењу рачунара објасни утицај коришћења рачунара на животну средину примењује и поштује законска решења у вези са ауторским правима и заштитом података	подешавање радног окружења (позадина радне површине, сат, календар, језик тастатуре, резолуција монитора...) концепти организације датотека и фасцикли типови датотека текст едитор цртање који постоји у саставу ОС-а програм за цртање који постоји у саставу ОС-а инсталација корисничког софтвера програми за архивирање података програми за заштиту рачунара од шт софтвера инсталација периферних уређаја дељење ресурса у оквиру локалне мреже подешавање параметара штампе	**<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу. • При реализацији модула инсистирати на вештинама. • Принцип рада рачунарског система објаснити правећи паралелу са системима који су ученицима већ познати из ранијег искуства. • Основне компоненте рачунара: објаснити ученицима начин повезивања рачунара, улазно – излазне портове и уређаје спољашње меморије, а централну јединицу само на нивоу основне блок – шеме (матична плоча, напајање, РАМ, процесор, графичка, звучна и мрежна карта). • Објаснити значај и направити хијерархију утицаја појединих компоненти рачунара на перформансе рачунара. • Поделу софтвера урадити на нивоу: ОС, апликативни софтвер и драјвери и објаснити њихову намену. • При подешавању радног окружења посебну пажњу обратити на регионална подешавања • При реализацији хијерархијске организације фасцикли објаснити ученицима њен значај. • Инсталацију софтвера реализовати на програмима за заштиту рачунара и архивирање података. • Инсталацију периферних уређаја урадити на примеру штампача. • Објаснити ученицима значај правилног држања тела,

		фактори који штетно утичу на здравље корисника рачунара, животну средину и мере за њихову минимизацију врсте лиценци, ауторска права и заштита података	осветљења, дужине рада без паузе...

			• Инсистирати на поштовању и доследном спровођењу ауторских права и софтверских лиценци. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. Праћење остварености исхода 2. Тестове знања 3. Тестове практичних вештина

Обрада текста 16 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Оспособљавање ученика за рад са програмима за обраду текста	• подешава радно окружење програма за обраду текста • управља текстуалним документима и чува их у различитим верзијама • креира и уређује текстуалне документе • креира и уређује табеле • уметне објекте у текст и модификује их • направи циркуларна писма • подешава параметре изгледа странице текстуалног документа • проналази и исправља правописне и словне грешке помоћу алата уграђених у програм за обраду текста. • прегледа и штампа текстуални документ	подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, лењир, поглед, зум...) рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) уношење текста (унос текста, симбола и специјалних карактера) форматирање текста (слова, обликовање, индексирање, експонирање, боја, промена величине слова) форматирање пасуса стилови креирање и форматирање табеле уношење података и модификовање табеле рад са објектима (уметање, копирање, премештање, промена величине...) израда циркуларног писма, избор листе прималаца, уметање података, снимање и штампање подешавање параметара изгледа странице документа (оријентација папира, величина, маргине, прелом, уређивање заглавља и подножја, аутоматско нумерисање страна) исправљање правописних грешака, контролор	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставове предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе. **<u>Облици наставе</u>** Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • **лабораторијске вежбе** **<u>Подела одељења на групе</u>** Одељење се дели на 2 групе приликом реализације: • Лабораторијских вежби **<u>Место реализацијенаставе</u>** рачунарск и кабинет **<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима (форме, текстови, обрасци, извештаји и сл. са каквима ће ученик радити при обављању стручних послова) • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Инсистирати на правилном форматирању

		правописа прегледање документа п	

		штампања, штампање целог документа, појединачних страница и одређивање броја копија	параграфа (максимално користити могућности које пружа програм, избегавати поновљену употребу тастера „ентер“ и „размак“) • При обради табела као пример урадити табелу која ће се касније користити при изради циркуларног писма. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. праћење остварености исхода 2. тестове практичних вештина

Назив модула: Табеларни прорачуни Трајање модула: 16 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Оспособљавање ученика за рад са програмом за табеларне прорачуне	• подешава радно окружење програма за табеларне прорачуне • управља табеларним документима и чува их у различитим верзијама • уноси податке различитих типова – појединачно и аутоматски • измени садржаје ћелија • сортира и поставља филтере • манипулише врстама и колонама • организује радне листове • уноси формуле у ћелије • форматира ћелије • бира, обликује и модификује графиконе • подешава изглед странице за штампање табеларног документа • исправља грешке у формулама и тексту • прегледа и штампа табеларни документ	подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, л поглед, зум...) рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) уношење података (појединачни садржаји ћелија и аутоматске попуне) мењање типа и садржаја ћелије сортирање и филтрирање подешавање димензија, преметање, фиксирање и сакривање редова и колона додавање, брисање, премештање и преименовање радних листова уношење формула са основним аритметичким операцијама, користећи референце на ћелије функције за: сумирање, средњу вредност, минимум, максимум, пребројавање, заокруживање логичке функције копирање формула, релативно апсолутно референцирање ћелија форматирање ћелија (број децималних места, датум, валута, проценат, поравнање, прелом, оријентација, спајање ћелија, фонт, боја садржаја и позадине, стил и боја рама ћелије) намена различитих типова графикона,	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставове предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе. **Облици наставе** Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • **лабораторијске вежбе** **Подела одељења на групе** Одељење се дели на 2 групе приликом реализације: • Лабораторијских вежби **Место реализацијенаставе** рачунарск и кабинет **Препоруке за реализацију наставе** • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима. • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Логичке функције: избор функција прилагодити нивоу знања ученика и потребама образовног

		приказивање података из табеле помоћу графикона подешавање изгледа странице документа за штампање (оријентација папира, величина, маргине, прелом, уређивање заглавља и подножја, аутоматско нумерисање страна) исправљање грешака у формулама и тексту прегледање документа пре штампања, аутоматско штампање насловног реда, штампање опсега ћелија, целог радног листа, целог документа, графикона и одређивање броја копија	профила. • Форматирање ћелија обрађивати током два часа • При обради графикона, показати различите врсте графикона (хистограме, линијске, и „пите“; објаснити њихову намену; показати подешавање појединих елемената графикона). **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. праћење остварености исхода 2. тестове практичних вештина

Слајд – презентације 12 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за израду слајд – презентација и њихово презентовање	• подешава радно окружење програма за израду слајд – презентације • управља слајд – презентацијама и чува их у различитим форматима и верзијама • додаје и премешта слајдове • припреми презентацију у складу са правилима и смерницама за израду презентације • користи различите организације слајда • уноси и форматира текст на слајду • додаје објекте на слајд • уноси белешке уз слајд • подешава позадину слајда • користи и модификује готове дизајн – теме • додаје и подешава анимационе ефекте објектима • бира и подешава прелазе између слајдова • израђује интерактивне слајд презентације	подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, лењир, поглед, зум...) рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) додавање и манипулација слајдовима основна правила и смернице за израду презентације (количина текста и објеката по слајду, величина и врста слова, дизајн...) организација слајда: слајдови са текстом, табелама, дијаграмима и графиконима форматирање текста додавање објеката на слајд (звук, филм....) позадина слајда (боје, преливи, шрафуре, текстуре и слике) дизајн – теме анимациони ефекти (врсте, подешавање параметара, анимационе шеме) прелаз између слајдова интерактивна презентација (хиперлинкови и	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставове предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе. **<u>Облици наставе</u>** Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • **лабораторијске вежбе <u>Подела одељења на групе</u>** Одељење се дели на 2 групе приликом реализације: • Лабораторијских вежби **<u>Место реализацијенаставе</u>** рачунарски кабинет **<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • Практичну реализацију модула извести у неком од програма за израду слајд презентације. • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима. • Кроз цео модул ученик треба да ради на једној презентацији чија је тематика везана за конкретан образовни профил и да на њој примени сва усвојена знања и вештине. • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика

		акциона дугмад) врсте погледа на презентацију штампање презентације подешавање	

	• разликује врсте погледа на презентацију припрема за • штампу и штампа презентацију подешава • презентацију за јавно приказивање; припрема • презентације за приказивање са другог рачунара излаже слајд-презентацију •	презентације за јавно приказивање (ручно, аутоматски, у петљи...) наступ презентера (положај презентера, вербална и невербална комуникација, савладавање треме...)	тастатуре. • Извођење наставе започети објашњењима наставника а затим усмерити ученике да самостално вежбају. • Инсистирати на значају слајд презентација и важности квалитетног презентовања. • Подстицати код ученика креативност. • Последња два часа ученици презентују своје радове и дискутују о њима. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. праћење остварености исхода 2. тестове практичних вештина

Назив модула: Интернет и електронска комуникација

Трајање модула: 14 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Оспособљавање за ученика и коришћење Интернета електронску комуникацију	• објасни појам и структуру Интернета разликује • начине повезивања рачунара са Интернетом разликује Интернет – • сервисе објасни појмове хипертекста и WWW • користи садржаје са веба (WWW – сервиса) • проналази садржаје на вебу помоћу претраживача процењује • садржаје са веба на критички начин преузима • садржаје са веба комуницира путем • електронске поште • разликује предности и недостатке електронске • комуникације користи разноврсне Интернет – сервисе попуњава и шаље веб – базиране обрасце • објашњава појам електронског пословања • примени сервис „у облаку“ објашњава могуће • злоупотребе Интернета примењује безбедносне • •	historijski razvoj Internetа struktura adresе i protokoli načini povezivanja računara sa Internetom (prednosti i nedostaci svakog od njih) servisi Internetа (WWW, elektronska pošta, FTP...) WWW, veb – pregledač (vrste, otvaranje i podešavanje) korišćenje pretraživača (osnovno i napredno) pouzdanost izvora informacija. medijska pismenost. preuzimanje sadržaja sa veba (snimanjem veb stranice, kopiranjem sadržaja sa veb stranice, preuzimanjem datoteke) programi za elektronsku poštu („veb – mejl“ i programi za preuzimanje pošte na lokalni računar) radno okruženje programa za elektronsku poštu postavljanje adresе primaoca („za“, „kopija“, „nevidljiva kopija“) prijem i slanje	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставове предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе. **<u>Облици наставе</u>** Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • **лабораторијске вежбе** **<u>Подела одељења на групе</u>** Одељење се дели на 2 групе приликом реализације: • лабораторијских вежби **<u>Место реализацијенаставе</u>** рачунарски кабинет **<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Током реализације свих садржаја модула инсистирати на могућностима злоупотребе Интернета а поготово на безбедности корисника, поузданости информација и спречавању злоупотребе деце. • При претраживању Интернета ученике усмерити ка тражењу образовних веб сајтова и коришћењу система за електронско учење. • При обради електронског пословања

	•	електронске поште, без и са прилогом
		  напредне могућности програма за
		
		преузимање ел. поште (уређивање адресара, уређивање фасцикли, аутоматско сортирање поште...)
		  веб – обрасци разноврсне намене електронско пословање у трговини и јавној управи
			демонстрирати различите врсте веб образаца који

	• мере приликом коришћења Интернета • примењује правила лепог понашања на мрежи поштује ауторска права за садржаје преузете са мреже	предности и недостаци електронске комуникације социјалне мреже, форуми, системи за брзе поруке, системи за електронско учење... рачунарски сервиси „у облаку“, рад са текстом, табелама и датотекама.	се користе за поручивање и плаћање робе путем Интернета, поручивање докумената... • Показати рад са текстом, рад са табелама и складиштење података у неком од сервиса „у облаку“ (c*loud computing*), доступних путем веба. • Преузимање садржаја са веба вежбати на примерима преузимања текста, слика, клипова и датотека. • Код преузимања садржаја са веба водити рачуна о веродостојности извора информација и развијати код

		безбедност деце на Интернету безбедносни ризици коришћења електронске комуникације правила лепог понашања у електронској комуникацији	ученика критичко мишљење и медијску писменост у избору и тумачењу садржаја. При електронској комуникацији поштовати правила лепог понашања (*netiquette*). • При реализацији садржаја везаних за електронску пошту објаснити ученицима „пут“ електронског писма. • Доследно спроводити поштовање ауторских права и софтверских лиценци. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. праћење остварености исхода 2. тестове практичних вештина

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Сви предмети

Назив предмета: **ИСТОРИЈА**

Годишњи фонд часова: **72**

Разред: **први**

Циљеви предмета:

- Стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести;
- Разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге истакнутих личности;
- Развијање индивидуалног и националног идентитета;
- Стицање и проширивање знања, развијање вештина и формирање ставова неопходних за разумевање савременог света (у националном, регионалном, европском и глобалном оквиру);
- Унапређивање функционалних вештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вештина, критичког и креативног мишљења, способности изражавања и образлагања сопствених ставова, разумевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога);
- Оспособљавање за ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија;
- Развијање свести о потреби сталног усавршавања и свести о важности неговања културно-историјске баштине.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Српска држава и државност	Проширивање знања о настанку модерне српске државе и најважнијим одликама с државности. Развијање свести о значају средњовековне државности за настанак модерне српске државе. Уочавање знаменитих личности у развоју српске државности. Разумевање најзначајнијих идеја модерног доба и њиховог утицаја у процесу стварања српске државе. Разумевање међународног	• препозна различите историјске садржаје (личности, догађаје, појаве и процесе) и доведе их у везу са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом; • разликује периоде у којима је постојала, престала да постоји и поново настала српска држава; • наведе и упореди одлике српске државности у средњем и новом веку; • уочи утицај европских револуционарних збивања на развој српске националне и државне идеје; • објасни узроке и последице Српске револуције, ослободилачких ратова 1876–1878, Балканских ратова и Првог светског рата; • уочи и објасни на	Српска државност у средњем веку. Српски народ и његови суседи у средњем веку. Положај Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу (XVI–XVIII век). Српска револуција 1804–1835. и њено место у контексту европских збивања. Развој државних институција. Развој уставности. Улога модерних династија (Карађорђевићи, Обреновићи, Петровићи) у развоју српске државности. Ратови Србије и Црне Горе за независност 1876–1878. Формирање модерног политичког система и настанак странака (радикалне, либералне и напредњачке). Положај Срба под османском и хабзбуршком влашћу у XIX и почетком XX века. Србија и Црна Гора у Балканским ратовима и Првом светском рату. Најзначајније личности (вожд	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања **<u>Облици наставе:</u>** Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава. **<u>Местореализације наставе:</u>** • Теоријска настава се реализује у учионици или одговарајућем кабинету. **<u>Оцењивање:</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода тестове знања. **<u>Оквирни број часова по темама:</u>** • Српска држава и државност – 33 часа; • Српски народ у југословенској држави – 19 часова;

	контекста у коме настаје и постоји српска држава.	historijskoj карти промене граница српске државе; лоцира места најважнијих битака које су вођене током Српске револуције, ослободилачких ратова 1876–1878, Балканских ратова и Првог светског рата; опише улогу истакнутих личности у Српској револуцији, у развоју државних иституција и формирању модерног политичког система, у ослободилачким ратовима 1876–1878, Балканским ратовима и Првом светском рату; изведе закључак о значају уставности за развој модерног политичког система.	Карађорђе Петровић, кнез Милош Обреновић, прота Матеја Ненадовић, митрополит Стефан Стратимировић, Димитрије Давидовић, Тома Вучић Перишић, Илија Гарашанин, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило Обреновић, Владимир Јовановић, Светозар Милетић, краљ Милан Обреновић, владика Петар I Петровић, владика Петар II Петровић, књаз Данило Петровић, књаз Никола Петровић, Лука Вукаловић, Јован Ристић, Стојан Новаковић, Никола Пашић, краљ Александар Обреновић, краљ Петар I Карађорђевић, престолонаследник Александар Карађорђевић, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић...).	• Достигнућа српске културе – 12 часова; • Српски народ и Србија у савременом свету – 10 часова. **<u>Препоруке за реализацијунаставе:</u>** • структура програма конципирана је с циљем да помогне наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја, • за сваку тематску целину дати су циљеви, исходи и садржаји, а исходи треба да послуже да наставни процес буде тако обликован да се наведени циљеви остваре, садржаје треба • прилагођавати ученицима, како би најлакше и најбрже достигли наведене

Српски народ у југословенској држави	Проширивање знања о југословенској идеји и носиоцима идеје стварања југословенске државе. Разумевање међународног контекста у коме настаје југословенска држава. Проширивање знања о одликама југословенске државе.	образложи најважније мотиве и узроке стварања југословенске државе; уочи значај настанка југословенске државе за српски народ; идентификује одлике југословенске државе као монархије и као републике; разликује особености друштвено-политичких система који су постојали у југословенској држави; уочи и разуме међународни положај југословенске државе; образложи допринос	Југословенска идеја и конституисање државе. Одлике политичког система у југословенској краљевини (политичке борбе, Видовдански и Октроисани устав, лични режим краља Александра, стварање Бановине Хрватске и отварање српског питања). Априлски рат и последице пораза, геноцид над Србима у НДХ. Отпор, устанак и грађански рат. Биланс рата и допринос Југославије победи антифашистичке коалиције. Проглашење републике и изградња новог државног и друштвеног уређења. Сукоб Југославије и социјалистичких земаља – резолуција Информбироа,	• исходе, наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему, • уважавајући циљеве предмета, програм се може допунити садржајима из прошлости завичаја, чиме се код ученика постиже јаснија представа о историјској и културној баштини у њиховом крају (археолошка • налазишта, музејске збирке), у школама на наставном језику неке од националних мањина могу се обрадити и проширени наставни садржаји из прошлости • тог народа, важно је искористити велике могућности које историја као наративни предмет пружа у подстицању ученичке радозналости, која је у основи сваког сазнања,

	Проширивање знања о положају српског народа у југословенској држави. Уочавање улоге знаменитих личности у политичком животу југословенске државе. Сагледавање међународног положаја југословенске државе.	југословенских антифашистичких покрета победи савезника у Другом светском рату; именује најважније личности које су утицале на друштвено-политичка збивања у Југославији.	Голи оток. Југославија између истока и запада. Разбијање и распад Југославије – пораз Југославије као идеје, политичког пројекта и друштвеног система, велике силе и југословенска криза, ратови у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, настанак нових држава, сукоби на Косову и Метохији и НАТО интервенција 1999, Косовско питање, раздвајање Србије и Црне Горе. Најзначајније личности (краљ Александар I Карађорђевић, Никола Пашић, Стјепан Радић, Љуба Давидовић, Светозар Прибићевић, Антон Корошец, Милан Стојадиновић, Влатко Мачек, кнез Павле Карађорђевић, краљ Петар II Карађорђевић, генерал Драгољуб Михаиловић, генерал Милан Недић, Анте Павелић, Јосип Броз Тито, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман...).	наставни садржаји треба да буду представљени као „прича” богата информацијама и детаљима, не зато да би оптеретили памћење ученика, већ да би им историјски догађаји, појаве и процеси били предочени јасно, детаљно, живо и динамично, посебно место у настави *историје* имају питања, како она која поставља наставник ученицима, тако и она која долазе од ученика, подстакнута оним што су чули у учионици или што су сазнали ван ње користећи различите изворе информација, добро осмишљена питања наставника имају подстицајну функцију за развој историјског мишљења и критичке свести, не само у фази утврђивања и систематизације градива, већ и у самој обради наставних садржаја,

Достигнућа српске културе	Разумевање појма српског культурног простора. Развијање свести о вишевековном континуитету српске културе. Сагледавање српске културе као дела европске културног наслеђа. Проширивање знања о највишим дометима и представницима српске културе. Развијање свести о значају образовања за општи културни напредак.	разликује периоде у којима су настала најзначајнија дела српске културе; упореди одлике српске културе различитих периода; објасни утицаје историјских збивања на културна кретања; опише одлике свакодневног живота код Срба у различитим епохама и областима; именује најважније личности које су заслужне за развој српске културе.	Средњовековна култура Срба (језик и писмо, верски карактер културе, Мирослављево јеванђеље, књижевност, најзначајније задужбине, правни споменици). Последице сеоба на српску културу (утицај западноевропских культурних кретања на српску културу). Успон грађанске класе. Свакодневни живот сеоског и градског становништва. Културна и просветна политика – оснивање Велике школе, Универзитета, академије наука, Народног позоришта. Европски културни утицаји. Личности – Свети Сава, деспот Стефан Лазаревић, монахиња Јефимија, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, Сава Текелија, Петар II Петровић Његош, Паја Јовановић, Урош Предић, Надежда Петровић, Лаза Костић...).	у зависности од циља који наставник жели да оствари, питања могу имати различите функције, као што су: фокусирање пажње на неки садржај или аспект, подстицање поређења, трагање за појашњењем, настава би требало да помогне ученицима у стварању што јасније представе не само о томе шта се десило, већ и зашто се то десило и какве су последице из тога проистекле,у настави треба што више користити различите облике организоване активности ученика (индивидуални рад, рад у пару, рад у групи, радионице или домаћи задатак),

	Уочавање промена у свакодневном животу код Срба кроз векове.		Српска култура као део југословенског културног простора (културна сарадња и прожимања, наука, уметнички покрети, хуманитарне и спортске организације, популарна култура, личности – Никола Тесла, Михајло Пупин, Михаило Петровић Алас, Јован Цвијић, Милутин Миланковић, Бранислав Нушић, Исидора Секулић, Јован Дучић, Ксенија Атанасијевић, Слободан Јовановић, Сава Шумановић, Иван Мештровић, Иво Андрић, Милош Црњански, Бојан Ступица, Десанка Максимовић, Борислав Пекић, Добрица Ћосић, Александар Петровић, Александар Поповић, Емир Кустурица, Душан Ковачевић…).	да би схватио догађаје из прошлости, ученик треба да их „оживи у свом уму”, у чему велику помоћ може пружити употреба различитих историјских текстова, карата и других извора историјских података (документарни и играни видео и дигитални материјали, музејски експонати, илустрације), обилажење културно-историјских споменика и посете установама културе, коришћење историјских карата изузетно је важно јер омогућавају ученицима да на очигледан и сликовит начин доживе простор на коме се неки од догађаја одвијао, помажући им да кроз време прате промене на одређеном простору, треба искористити и утицај наставе

Српски народ и Србија у савременом свету	Разумевање политичких и економских односа у савременом свету. Сагледавање међународног положаја Србије. Проширивање знања о најзначајнијим међународним организацијама и чланству Србије у њима. Проширивање знања о последицама научнотехнолошког развоја на живот савременог човека.	идентификује најважније чиниоце у међународним политичким и економским односима; разуме место и улогу Србије у савременом свету; утврди значај чланства Србије у међународним организацијама; објасни утицај савремених техничких достигнућа на повезивање људи у свету.	Најутицајније државе и организације у међународним политичким и економским односима. Улога Организације уједињених нација у очувању мира у свету, борби против сиромаштва и заштити културних споменика. Геополитички положај Србије. Чланство Србије у регионалним, европским и светским организацијама (Савет Европе, ОЕБС, ОУН…). Срби ван Србије (проблем избеглица, Црна Гора, Република Српска, Срби у дијаспори). Свет почетком XXI века – научни и технолошки развој, Интернет, утицај медија на јавно мњење, популарна култура, глобализација, тероризам, еколошки проблеми...	историје на развијање језичке и говорне културе (беседништва), јер историјски садржаји богате и оплемењују језички фонд ученика, у раду са ученицима неопходно је имати у виду интегративну функцију историје, која у образовном систему, где су знања подељена по наставним предметима, помаже ученицима да постигну целовито схватање о повезаности и условљености географских, економских и културних услова живота човека кроз простор и време, пожељно је избегавати фрагментарно и изоловано учење историјских чињеница јер оно има најкраће трајање у памћењу и најслабији трансфер у стицању других знања и вештина,
				у настави треба, кад год је то могуће, примењивати дидактички концепт мултиперспективности, одређене теме, по могућности, треба реализовати са одговарајућим садржајима из сродних предмета.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Географија
- Социологија са правима
- грађана
- Грађанско васпитање

Верска настава

Назив предмета: **ФИЗИКА**

Годишњи фонд часова: **36**

Разред: **први**

Циљеви предмета:

1.Развијање функционалне писмености (природно-научна, техничка и математичка); 2.Упознавање и разумевање појава, процеса и односа у природи на основу закона физике и њених метода истраживања; 3.Развијање логичког и апстрактног мишљења;

4. Развијање свести о значају експеримента при упознавању, разумевању и проверавању физичких законитости;

5.6. Стицање знања о природним ресурсима, њиховој ограничености и одрживом коришћењу;

7. Развијање правилног односа ученика према заштити, обнови и унапређењу животне средине; Стицање основних сазнања о процесима и производима различитих технологија;

8. Развијање радних навика и одговорности и способности за примену стечених знања.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Кинематика	Разумевање и појмова физичка величина мерна јединица Упознавање и основних кинематичких величина закона	• наведе основне физичке величине и њихове мерне јединице и објасни како се добијају јединице изведених физичких величина • дефинише и користи појмове референтни систем, путања, пређени пут, материјална тачка • разуме и користи појмове брзине и убрзања • разликује равномерно и равномерно убрзано праволинијско кретање и примењује законе кретања у једноставнијим примерима	• Физичке величине и њихове јединице Референтни систем Подела кретања. Средња и тренутна брзина • Равномерно праволинијско кретање • Убрзање. Равномерно променљиво праволинијско кретање • *Демонстрациони оглед*: – Провера кинематичких закона праволинијског кретања помоћу колица, динамометра и тегова	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања **<u>Облици наставе</u>** Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава са демонстрационим огледима (36 часова) **<u>Место реализације наставе</u>** • Настава се реализује у учионици и у кабинету за физику **<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • користити сва доступна наставна средства • користити мултимедијалне презентације • упућивати ученике да користе интернет и стручну литературу • мотивисати ученике да самостално решавају проблеме користећи истраживачки приступ научном образовању • континуирано упућивати ученике на примену физике у будућем позиву и свакодневном животу кроз примере из праксе

Динамика	•Разумевање основних динамичких величина и Њутнових закона •Стицање основних знања о гравитацији	разуме појмове масе, силе и импулса формулише и примењује Њутнове законе разликује масу од тежине тела разуме појмове рада, енергије и снаге и њихову међусобну везу примењује законе динамике у техници наведе особине гравитационе силе	• Основне динамичке величине: маса, сила и импулс • Први Њутнов закон – закон инерције • Други Њутнов закон – основни закон динамике • Трећи Њутнов закон – закон акције и реакције • Сила Земљине теже и тежина тела *Демонстрациони огледи*: – Мерење силе помоћу динамометра – Провера другог Њутновог закона помоћу колица, динамометра и тегова	**<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања **<u>Оквирни број часова по темама (за 36 часова)</u>** Кинематика (7 часова) Динамика (9 часова) Електричне појаве (10 часова) Изабране теме (10 часова)

Електричне појаве	•Стицање знања о електричном пољу •Упознавање карактеристик а једносмерне и наизменичне струје	схвати појам електричног поља и електростатичке силе разуме појаву настанка једносмерне струје и елктричног отпора проводника разуме и примењује Омове законе разуме разлику између једносмерне и наизменичне струје разуме појмове електрична енергија и снага потрошача	• Електрично поље и електростатичка сила • Једносмерна електрична струја, електрични напон • Електрични отпор проводника • Омов закон за део и за цело струјно коло • Електрична енергија, снага потрошача и веза између њих • Карактеристике наизменичне електричне струје (ефективне вредности струје и напона, фреквенција) • *Демонстрациони оглед:* –Демонстрација поступака за наелектрисавање тела	

Изабране теме	•Упознавање са појмом еластичне силе и различитим врстама деформација •Упознавање са основним величинама физике топлотних појава •Упознавање са силама отпора у флуидима •Стицање знања о елементима геометријске оптике	разликује различите врсте деформација препозна везу између еластичне силе опруге и промене њене дужине разликује појмове температура и топлота разуме и користи физичке величине количина топлоте и специфични топлотни капацитет познаје различите механизме преноса топлоте разликује силе отпора у течностима и гасовима разуме појам вискозног трења код течности разликује лик предмета у равном и сферном огледалу	• Деформације тела • Еластична сила, коефицијент еластичности • Температура, унутрашња енергија, количина топлоте и специфични топлотни капацитет • Механизми преноса топлоте • Силе отпора при кретању тела у флуидима • Елементи геометријске оптике • Конструкција лика код равног и сферних огледала • *Демонстрациони оглед:* – Демонстрација различитих врста деформација – Демонстрација различитих механизама преноса топлоте – Демонстрација добијања лика	

			предмета помоћу равног и сферног огледала	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Сви стручни предмети у којима се примењује физика
- Математика
- Информатика
- Хемија

Назив предмета: **ГЕОГРАФИЈА**

Годишњи фонд часова: **36**

Разред: **први**

Циљеви предмета:

1. Уочавање и схватање корелативних односа између географије и других природних и друштвених наука;
2. Стицање нових актуелних знања о положају, месту и улози Србије на Балканском полуострву и југоисточној Европи;
3. Стицање нових и продубљених знања и објашњења о савременим географским појавама, објектима и процесима на територији
4. Републике Србије;
5. Стицање нових актуелних знања о порасту, кретањима, структурним променама и територијалном размештају становништва;

Разумевање актуелне географске стварности наше земље и савременог света;

6. Развијање осећања припадности својој нацији као делу интегралног света, изградња и неговање националног и културног идентитета у мултиетничком, мултикултуралном и мултијезичком свету;
7. Оспособљавање ученика да примењују географско знање и вештине у даљем образовном и професионалном развоју;
8. Оспособљавање ученика за одговорно опхођење према себи и окружењу и за активно учествовање у заштити, обнови и унапређивању животне средине.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод	Стицање знања о предмету проучавања, подели, значају и месту географије у систему наука Уочавање и схватање корелативних односа између географије и других природних и друштвених наука	дефинише предмет изучавања, значај, развој и место географије у систему наука разликује природне и друштвене елементе географског простора и схвата њихове узајамне узрочно-последичне везе и односе одреди место географије у систему наука препозна значај и практичну примену географских сазнања	Предмет проучавања, подела и место географије у систему наука	На почетку теме ученике треба упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања **<u>Облици наставе</u>** Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава **36 часа** **<u>Место реализације наставе</u>** Теоријска настава се реализује у учионици

компоненте географског положаја Србије	Проширивање знања о положају, месту и улози Србије на Балканском полуострву и југоисточној Европи Уочавање општих географских карактеристика сагледавањем сложених друштвено – економскеих процеса и промена у југоисточној Европи на Балканском полуострву и у нашој држави.	дефинише појам и функције државних граница, разуме државно уређење Србије и познаје државна обележја: грб, заставу, химну објашњава на карти положај и величину територије Србије уз кратак опис битних карактеристика граница са суседним земљама дефинише појам југоисточна Европа, лоцира на карти Балканско полуострво и идентификује његове опште географске карактеристике: физичке, културне и демографске анализира промене на политичкој карти Балканског полуострва: настанак и распад Југославије, стварање нових држава и облици њихове сарадње уочава предности и недостатке географског положаја Србије	Површина, границе, државно уређење и државна обележја Србије Савремене компоненте географског положаја Србије	**<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • коришћење савремених електронских помагала, • аналогних и дигиталних географских карата различитог размера и садржаја • коришћење информација са Интернета • коришћење интерактивних метода рада • коришћење географских и историјских карата, општих и тематских • коришћење писаних извора информација (књиге, статистички подаци, часописи...) **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршит кроз: • праћење остварености исхода • тестови знања

				<u>Оквирни број часова по темама</u> • увод - **2 часа** • савремене компоненте географског положаја Србије **- 3 часа** • природни ресурси Србије и њихов економско географски значај - **7 часова** • становништво и насеља Србије - **6 часова** • привреда Србије - **4 часа** • регионалне целине Србије - **9 часова** • Србија и савремени процеси у Европи и свету - **5 часова**

Природни ресурси Србије и њихов економско географски значај	Стицање нових и продубљених знања о природи Србије и њеном утицају на живот и привредне делатности људи Сагледавање физичкогеографских компонената простора Србије и разумевање њиховог значаја за живот људи и могућности развоја привреде	одреди у геолошком саставу Србије заступљеност стена различите старости, састава и порекла значајних за појаву руда и минерала лоцира у оквиру геотектонске структуре Србије велике целине: Српско-македонску масу, Карпато-балканиде, Унутрашње динариде, Централне динариде и Панонску депресију и објасни њихов постанак (деловање унутрашњих тектонских и спољашњих сила) идентификује основне макро-целине рељефа Србије: Панонски басен и Планинску област одреди Планинску област и преглед громадних, карпатскобалканских, динарских планина и већих котлина објасни елементе и факторе климе, разликује климатске типове у Србији и њихове одлике направи преглед водног богатства Србије: одреди на карти развођа сливова, објасни постанак, поделу и значај језера и термоминералних вода закључује о економском значају вода за снабдевање насеља, наводњавање, производњу хидроенергије, пловидбу, рибарство и туризам дискутује о загађивачима, последицама	Рељеф Србије Клима, биљни и животињски свет (одлике и значај) Воде и водни ресурси, састав и карактер тла Заштићена природна добра у Србији и заштита, очување и унапређивање природе	

		и ▯ мерама заштите познаје утицај физичкогеографских фактора на формирање типова вегетације и разноврсност животињског света панонске и планинске области Србије		

		дефинише појам природне средине, предмет проучавања заштите природе, значај заштите и унапређивања природе наведе елементе природне средине, загађиваче воде, ваздуха, земљишта; последице загађивања и мере заштите препозна појаве штетне по своје природно и културно окружење и активно учествује у њиховој заштити, обнови и унапређивању дефинише: парк природе, предео изузетних одлика, резерват природе, споменик природе и природне реткости		

	• Проширивање знања о демографском развоју и распореду становништва у Србији • Уочавање демографских проблема и могућности њиховог превазилажења за свеукупни друштвеноекономски развитак наше земље • Формирање свести о неговању националног и културног идентитета • Проширивање знања о насељима и факторима њиховог развоја • Уочавање трансформације насеља и њихових мрежа и система • Развијање свести о вредности и значају антропогених • опише антропогеографска обележја и	историјскогеографски континуитет насељавања Србије • објасни кретање становништва и територијални размештај становништва у Србији • укаже на промену броја становника Србије и наведе факторе који условљавају промене становништва • уз помоћ графичких метода анализира основне демографске одлике; да их објашњава, врши предвиђања и изводи закључке . • дефинише појмове: наталитет, морталитет и природни прираштај. • дефинише појам миграције и разликује типове и видове миграција • објасни структуру становништва у Србији (биолошка, економска, социјална, национална) • разликује појмове: националног, етничког и културног идентитета • изгради став о једнаким правима људи без обзира на расну, националну, верску и другу припадност • објасни демографске проблеме и популациону политику у Србији	• објасни радне миграције у евопске земње и именује државе и градове у којима има нашег становништва • објасни исељавање нашег становништва на ваневропске континенте • разликује фазе у исељавању Срба у прекоокеанске земље • именује државе и градове у којима живи наше становништво • Антропогеографска обележја Историјскогеографски континуитет насељавања Србије • Кретање и територијални размештај становништва (наталитет, морталитет и природни прираштај) • Миграције. Појам, значај, типови и видови • Структура становништва: биолошка, економска, социјална,национална (етничка и верска) • Демографски проблеми и популациона политика у Србији • Постанак, развој и размештај насеља Србије • Подела насеља.

90 ка, приградска и привремена

Сеоска, градс

- Економско-географски

культурних добара

Привреда Србије	Проширивање и продубљивање знања о привреди Србије и њеним основним карактеристикама	анализира утицај природних и друштвених чиниоца на условљеност развоја и размештаја привреде Србије и групише гране привреде по секторима анализира утицај природних и друштвених фактора на развој туризма, дефиншие и наведе поделу туризма	Основне карактеристике привреде Србије и место туризма и њој	

Регионалне целине Србије	Стицање и проширивање географских знања о регионалним целинама Србије и сагледавање њихових специфичности	дефинише појам регије и направи картографски преглед регионалних целина Србије лоцира на карти Србије границе Војводине и њених предеоних целина и препозна њене природне и друштвене одлике потврди на карти Србије границе Шумадије и Поморавља и наведе њихове природне и друштвене одлике препозна на карти Србије границе Западне Србије и опише њене природне и друштвене одлике покаже на карти Србије Старовлашко-рашку висију уз анализу њених природних и друштвених одлика лоцира на карти Србије границе Источне Србије и наведе њене природне и друштвене одлике препозна на карти Србије границе Јужног Поморавља и препозна његове природне и	Војводина Шумадија и Поморавље (западно и велико) Западна Србија Старовлашко-рашка висија Источна Србија Јужно Поморавље Косово и Метохија	

		друштвене одлике потврди на карти Србије границе Косова и Метохије и дискутује о његовим природним и друштвеним одликама		

Србија и савремени процеси у Европи и Свету	Стицање знања о савременим политичким и економским процесима у Европи и свету који су услов за напредак свих земаља и народа Стварање реалне слике о Србији у светским размерама и савременим међународним процесима	дефинише појмове: процес интеграције, демократска регионализација, глобализација објасни економске интеграције на Балкану и у југоисточној Европи и познаје мирољубиву политику Србије у међународним оквирима и на Балкану опише историјат развоја, наведе циљеве и дефинише проблеме унутар Уније објасни услове које Србија треба да испуни да би постала равноправна чланица заједнице опише историјат развоја УН, наведе циљеве и структуру организације и образложи привженост Србије УН дефинише појам глобализације и разликује политичке, територијалане, економске, културне и друге видове глобализације	Сарадња Србије са другим државама и међународним организацијама Европска унија - оснивање, чланице, циљеви, проблеми, фондови и њихова приступачност Уједињене нације. Структура и међународни значај. Србија и УН Глобализација као светски процес	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Историја
- Екологија и заштита животне средине
- Грађанско васпитање

Назив предмета:	**ХЕМИЈА**
Годишњи фонд часова:	**36**
Разред:	**први**

- Верска настава Социологија са правима грађана

Циљеви предмета:	1. Развој функционалног система хемијског знања као подршке за изучавање стручних предмета; 2. Разумевање односа између структуре супстанци, њихових својстава као и могућности њихове примене; 3.Разумевање природних појава и процеса и хемијског приступа у њиховом изучавању; 4. Развој хемијске научне писмености; 5. Препознавање, разумевање и примена хемијских знања у свакодневном животу и професионалном раду; 6. Разумевање корисности од хемијске производње и за одабрану струку; 7. Развој способности за сагледавање потенцијалних ризика, могућности превенције и мера заштите при хемијским незгодама у свакодневном животу и професионалном раду; 8. Развој одговорног става према коришћењу супстанци у свакодневном животу и у професионалном раду; 9. Развој комуникативности и спремности за сарадњу и тимски рад; 10. Развој одговорности, систематичности, прецизности и позитивног става према учењу; 11. Развој свести о сопственом знању и потреби за даљим професионалним напредовањем.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Структура супстанце	• Разумевање концепта о корпускуларној грађи супстанци • Разумевање односа између структуре супстанци и њихових својстава • Разумевање утицаја међумолекулских сила на физичка својства супстанци	• објасни електронеутралност атома • објасни појам изотопа и примену изотопа • разликује атом од јона • напише симболе елемената и формуле једињења • објасни узрок хемијског везивања атома • објасни типове хемијских веза • разликује јонску везу од ковалентне везе • разликује неполарну од поларне ковалентне везе • објасни да својства хемијских једињења зависе од типа хемијске везе • објасни појам релативне атомске масе и релативне молекулске масе • објасни појам количине супстанце и повезаност количине супстанце са	• Грађа атома, атомски и масени број. Релативна атомска маса • Хемијски симболи и формуле • Хемијска веза (јонска и ковалентна веза). Релативна молекулска маса	На почетку теме, ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начином оцењивања. **<u>Облици наставе</u>** Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава • демонстрациони огледи **<u>Место реализације наставе</u>** Теоријска настава се реализује у: одговарајућем кабинету • специјализованој учионици • учионици
		масом супстанце		

		• објасни квантитативно значење симбола и формула			
	односа између квалитативног састава • разликује дисперзну фазу и дисперзног	системи смеше више чистих супстанци д ис п е рз н о	система и његових • објасни појам хомогене својстава смеше • Разумевање • објасни појам и наведе односа између примену аеросола, квантитативног суспензија, емулзија и односа колоида компоненти • објасни утицај температуре	средство раствора и његових на растворљивост својстава супстанци • Сагледавање • израчуна масени значаја процентни садржај при раствора дисперзних објасни поја система у количинске концентрације раство свакодневном	

		животу и професионалном раду	ми • Дисперзни системи • Растворљивост • Масени процентни садржај раствора • Количинска концентрација раствора **демонстрациони огледи:** • припремање раствора познате количинске концентрације • припремање раствора познатог масеног процентног садржаја • размена енергије између система и околине /растварање амонијум-хлорида и натријумхидроксида у води/	потребама струке • прилагодити разматрање квантитати аспекта хемијских реакција потре образовног профила • упућивати ученике на претражи различитих извора, применом саврем технологија за прикупљање хеми података • указивати на корисност и штетност хеми производа по здравље људи • указивати на повезаност хемије са техн технолошким, социоекономским друштвеним наукама**Оцењивање**	
	Дисперзни системи	• објасни да су дисперзни		**Препоруке за реализацију наставе** • неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика • ново градиво обрадити увођењем што више примера из реалног живота и подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање • у настави се изводе сви предвиђени демонстрациони огледи, како би ученици разумели значај хемијског експеримента као примарног извора знања и основног метода сазнавања у хемији • наставник бира примере и демонстрационе огледе у складу са	вршити кроз: • усмену проверу знања	

Хемијске реакције	• Разумевање концепта одржања материје кроз принципе одржања масе и енергије • Разумевање концепта о корпускуларној грађи супстанци у процесу одигравања хемијских реакција	объасни да хемијска промена значи настајање нових супстанци, раскидањем старих и стварањем нових хемијских веза разликује реакције синтезе и анализе напише једначине за хемијске реакције примени знања из стехиометријског израчунавања на хемијским једначинама разликује егзотермне и ендотермне реакције наведе факторе који утичу на брзину хемијске реакције објасни значај хемијске равнотеже за процесе из свакодневног живота објасни појам електролита објасни појам јаких и слабих електролита прикаже електролитичку дисоцијацију киселина, база и соли хемијским једначинама разликује киселу, базну и неутралну средину на основу pH вредности раствора	• Хемијске реакције, хемијске једначине и квантитативни аспект хемијских реакција • Топлотни ефекти хемијских реакција • Брзина хемијске реакције и хемијска равнотежа • Електролити и електролитичка дисоцијација киселина, база и соли • pH вредност **демонстрациони огледи: кретање честица као услов за хемијску реакцију** /реакција између гасовитог амонијака и гасовитог хлороводоника/	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Физика

- Екологија и заштита животне средине
- Текстилни материјали

Б: ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

Годишњи фонд часова: **36**

Разред: **први**

Циљеви предмета:

1. Стицање знања, развијање вештина, усвајање вредности и формирање ставова који су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву;
2. Оснаживање ученика за поштовање, одбрану и афирмацију вредности демократског друштва;
3. Јачање друштвене кохезије, уважавање различитости и подршка сузбијању сваког облика дискриминације и насиља.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

ЈА, МИ И ДРУГИ	Подстицање ученика на међусобно упознавање Подстицање ученика да сагледају међусобне сличности и разлике и уваже их Развој негативног става према било ком облику дискриминације	• Анализира своје особине и да их представи другима • Препозна, анализира сличности и разлике унутар групе • Прихвати друге ученике и уважи њихову различитост • Препозна предрасуде, стереотипе, дискриминацију, нетолеранцију по различитим основама • Сагледа могуће последице нетолеранције, дискриминације, стереотипа, предрасуда и начине	• Лични идентитет • Откривање и уважавање разлика • Групна припадност • Стреотипи и предрасуде • Толеранција и дискриминација	• На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. **<u>Облици наставе</u>** Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава **<u>Подела одељења на групе</u>**• Одељење се не дели на групе **<u>Место реализације наставе</u>**• Настава се реализује у учионици **<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • Активности на првим часовима треба тако организовати да се обезбеди међусобно упознавање ученика, упознавање ученика са циљевима и

				наставним садржајима предмета, али

КОМУНИКАЦИЈА У ГРУПИ	Оспособљавање ученика за комуникацију у групи	• Искаже,образложи и брани мишљење аргументима Активно • слуша • Дебатује и дискутује на неугрожавајући начин, уважавајући мишљење других • Објасни разлику између дијалога и дебате • Објасни разлоге и начине настанка гласина у свакодневној комуникацији и објасни последице које изазивају гласине	Самопоуздано реаговање Гласине Неслушање,активно слушање Неоптужујуће поруке Изражавање мишљења Вођење дебате и дијалога	и тако да наставник добије почетни увид у то са каквим знањима, ставовима и вештинама из области грађанског васпитања група располаже с обзиром да нису сви ученици у основној школи похађали наставу грађанског васпитања у истој мери. Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлексијама на

ОДНОСИ У ГРУПИ/ ЗАЈЕДНИЦИ	• Оспособљавање ученика за рад у групи/тиму и међусобну сарадњу • Подстицање ученика да сукобе решавају на конструктиван начин и избегавју сукобе • Оспособљавање ученика да препознају примере насиље у својој средини и преузму одговорност за сопствено	• • Ради у групи/тиму Препозна предности • • групног/тимског рада Учествује у доношењу групних одлука • Разликује могуће облике учешћа младих у друштвеном животу Објасни потребу и важност • партиципације младих у друштвеном животу Објасни степене и облике учешћа младих у друштвеном животу • • Објасни разлоге,ток и последице сукоба • Објасни ефекте конфликта на ток комуникације • Уочи факторе који одређују понашање у ситуацијама конфликта • Анализира сукоб из различитих улова, (препознаје потребе и страхове актера сукоба) и налаи конструктивна решења прихватљива за обе стране у сукобу. • Образложи предности • конструктивног начине решавања сукоба Објасни значај посредовања у сукобу	Сарадња Групни рад Групно одлучивање Учешће младих: "Лествица партиципације" Радити заједно Динамика и исходи сукоба Стилови поступања у конфликтима Сагледавање проблема из различитих углова Налажење решења Постизање договора Извини Посредовање Насиље у околини Вршњачко насиље	одговарајуће појаве из друштвеног контекста прошлости и садашњости. Квалитет наставе се обезбеђује усаглашавањем садржаја са одговарајућим методичким активностима и сталном разменом информација унутар групе. Добар индикатор успешне наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају ставове и вредности демократског друштва. Наставник треба да пружи неопходну помоћ и подршку ученицима у припреми и реализацији активности,а заједно са групом да обезбеди повратну информацију о њеној успешности. У реализацији овог програма наставник је извор знања, организатор и водитељ ученичких активности и особа која даје повратну информацију. Повратна информација је од великог значаја не само за процес стицања сазнања, већ и за подстицање самопоуздања, учешћа у раду групе и мотивације за предмет За успешно реализовање наставе број ученика у групи не би требала да буде већа од 25 ученика. Оптималан број ученика је 15-20 ученика

	понашање у таквој ситуацији	Препозна и објасни врсте насиља Идентификује и анализира узроке насиља у својој средини, међу вршњацима, школи Идентификује и анализира могуће начине реаговања појединца у ситуацијама вршњачког насиља , из позиције жртве и посматрача Прихвати одговорност за сопствено понашање	Насиље у школи. Постизање мира	**<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • **праћење остварености исхода** **<u>Оквирни број часова по темама</u>** • Ја, ми и други **(8 часова)** • Комуникација у групи **(9 часова)** • Односи у групи/заједници **(19 часова)**

3. НАСТАВНИ ПРОГРАМ А2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ ТЕКСТИЛНИ МАТЕРИЈАЛИ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	72	72				144
II	66	66				132

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Добијање темељних теоријских знања о текстилним влакнима, врстама,својствима и употреби;
- Схватање значаја прераде влакана у одговарајуће текстилне материјале и њихову улогу у добијању готових производа. Подстицање и развијање способности препознавања влакана на основу изгледа и опипа;
- Схватање значаја и утицаја својстава влакана на карактеристике крајњег производа;
- Овладавање знањима о начину израде прађе, врстама, карактеристикама и употреби прађе;
- Стицање знања о начину израде текстилних површина, врстама,карактеристикама и употреби ;
- Стицање знања о начину израде нетканог текстила, врстама, карактеристикама и употреби;
- Стицање знања о значају оплемењивања текстилних материјала као завршне процесне технологије.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Текстилна влакна и испитивање основних карактеристика влакана	68
2.	Израда прађе и испитивање основних карактеристика прађе	32
3.	Израда плетенина и испитивање основних карактеристика плетенина	44
3.	Оплемењивање текстилних материјала и испитивање својстава оплемењених материјала	60

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИНИ ОЦЕЊИВАЊА МОДУЛА

Разред: први

Назив модула :**Текстилна влакна и испитивање основних карактеристика влакана**

Трајање модула: **68 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	**ИСХОДИ МОДУЛА** По завршетку модула ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Стицање знања о текстилним влакнима, врстама, карактеристикама и употреби. Стицање знања и развијање способности распознавања текстилних влакана. Стицања знања и вештина за испитивање карактеристика влакана и статистичку обраду података.	• наведе врсте и дефинише својства текстилних влакана; • разликује текстилна влакна и одреди област њихове примене; • објасни како се идентификују влакна; • идентификује текстилна влакна; • испита карактеристике влакана; • изврши статистичку обраду података резултата.	**Теорија:** • Природна влакана, добијање, својства и примена (памук, лан, вуна, свила); • Принципи производње хемијских влакана, њихове карактеристике и употреба (вискоза, полиамид, полиестар, полиакрилнитрил, полиуретан, полипропилен); • Мешавине и нови типови влакана. **Вежбе:** • Примена статистике у испитивању текстилних материјала (основне статистичке величине); • Одређивање влажности ваздуха и влажности текстилних материјала; • Микроскопско испитивање и индентификација текстилних влакана;	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **Реализација наставе** Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • **теоретску наставу (34 часа) вежбе (34 часа).** **Подела одељења на групе** • Одељење се дели на групе приликом реализације вежби (до 10 ученика у групи). **Место реализације наставе** • теоријска настава се реализује у учионици; • вежбе се реализују у школском кабинету са фондом од 2 часа недељно. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода врши се кроз:
		• Одређивање дужине, дебљине и подужне масе влакна; • Идентификација влакана.	• • праћење остварености исхода; • усмено излагање; тестове знања; • активност на часу; • тестове практичних вештина.

Назив модула: **Израда пређе и испитивање основних карактеристика пређе**

Трајање модула: **32 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Стицање знања о начину израде прађе, врстама, карактеристикама и употреби. Стицање знања и вештина за испитивање карактеристика прађе и намени у зависности од карактеристика.	• објасни технолошке поступке добијања прађе према врсти влакана; • разликује врсте прађа, карактеристике и могућност примене; • означи прађу намењену за шивење и вез; • испита геометријска и основна физичкомеханичка својства.	**Теорија:** • Појам и начини израде прађе; • Израда памучне прађе; • Израда вунене прађе; • Израда прађе од хемијских влакана и мешевине влакана; • Врсте прађа и карактеристике; • Израда и означавање конца за шивење и вез; • Употреба прађе. **Вежбе:** • Одређивање подужне масе прађе; • Одређивање упредености прађе; • Одређивање прекидне силе прађе; • Одређивање равномерности прађе.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **Реализација наставе** Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • **теоретску наставу (16 часова)** **вежбе (16 часова).** **Подела одељења на групе** • Одељење се дели на групе приликом реализације вежби (до 10 ученика у групи). **Место реализације наставе** • теоријска настава се реализује у учионици; • вежбе се реализују у школском кабинету са фондом од 2 часа недељно. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода врши се кроз: • праћење остварености исхода; • усмено излагање • тестове знања; • активност на часу; • тестове практичних вештина.

Назив модула: **Израда плетенина и испитивање основних карактеристика плетенина** Трајање модула: **44 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Стицање знања о начину израде плетенине, врстама, основним карактеристикама и употреби. Стицање знања о врсти преплетаја плетенине. Стицање знања и вештина за испитивање карактеристика плетенине и намени у зависности од карактеристика.	• дефинише плетенину, начин израде и основне карактеристике; • класификује плетенине према карактеристичним својствима, преплетају и машинама на којима се израђују; • распознаје врсте плетенина и да одреди поље примене; • одреди преплетај на узорку плетенине; • испита геометријска и основна физичкомеханичка својства плетенине.	**<u>Теорија:</u>** • Појам и израда плетенине; • Преплетаји плетенина; • Врсте плетенина; • Карактеристике плетенине; • Понашање плетенина у току кројења и шивења; • Употреба плетенина. **<u>Вежбе:</u>** • Преплетај плетенина: деснолеви (д-л) преплетај, десно-десни (д-д) преплетај, лево-леви (л-л) преплетај, ланчани преплетаји; • Карактеристике плетенина: хоризонтална, вертикална и укупна густина плетенине, маса 1 m^2, дужина петље.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **<u>Реализација наставе</u>** Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • **теоретску наставу (22 часа) вежбе (22 часа).** **<u>Подела одељења на групе</u>** • Одељење се дели на групе приликом реализације вежби (до 10 ученика у групи). **<u>Место реализације наставе</u>** • теоријска настава се реализује у учионици; • вежбе се реализују у школском кабинету са фондом од 2 часа недељно. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода врши се кроз: • праћење остварености исхода; • усмено излагање • тестове знања; • активност на часу; • тестове практичних вештина.

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА

- Технологија одеће
- Естетско обликовање

- Практична настава

ТЕХНОЛОГИЈА ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА			УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	
I	72			72
II	66			66
III	56			56

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Добијање темељних теоријских знања за израду одевног предмета, организовање производње и решавање текућих проблема у процесу рада.
- Развијање систематичности и уредности у раду.
- Оспособљавање за самосталан и тимски рад.
- Стицање основних знања за коришћење технолошке документације за одевне предмете.

- Развијање логичког мишљења и међусобног повезивања теоријских знања и практичних вештина и указивање на њихову међусобну условљеност. - Стицање знања о припреми и одржавању радног места, као и о заштити на раду. - Стицање знања о економским принципима производње.

Разред: **први**
Годишњи фонд часова: **72 часа**

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Карактеристике производње одеће	Стицање знања о карактеристикама производње одеће. Стицање знања о занатском и индустријском моделу израде одеће.	• објасни различите функције одеће; • дефинише основна обележја занатског начина израде одеће; • објасни карактеристике индустријског начина производње различитих одевних предмета; • разуме шему производње одеће од идеје до готовог производа.	• Одећа као друштвена потреба; Производња одеће на занатски начин; • Култура и традиција наших народа у занатској производњи одеће; • Индустријски начин производње одеће; • Организациона шема индустријског процеса производње.	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **<u>Облици наставе</u>** Предмет се реализује као теоријска настава. **<u>Место реализације наставе</u>** • Теоријска настава се реализује у учионици или одговарајућем кабинету. **<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • излагање подржати шемама, скицама и покретним сликама разних врста шавова и машина за шивење; • приказати разне врсте игала и њихову намену у односу на конац и материјал за шивење; • користити шеме, скице или покретне слике разних врста пегли, ваљака за пеглање и термофиксир пресе. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • тестове знања; активност на часу; усмено излагање.

				<u>Оквирни број часова по темама</u> • карактеристике производње одеће (6 часова); • кројење текстилног материјала (14 часова); • технологија шивења и пеглања (42 часа); • технолошки поступак израде модних детаља (10 часова).

Технологија шивења и пеглања	Стицање знања о технологији кројења текстилног материјала; Стицање знања о технологији шивења и пеглања.	объасни како се припрема кројна наслага за кројење и преноси кројна слика на наслагу; объасни када се примењује ручно кројење маказама, а када кројење помоћу уређаја и машина; уочи разлику између грубог и финог кројења; разликује машине за грубо и машине за фино кројење; објасни како се обележавају искројени делови; објасни улогу бода и шава и њихове елементе; објасни основне карактеристике различитих врста шавова и њихову примену; објасни функцију и могућности класичне машине за шивење; дефинише делове и карактеристике игле за машинско шивење; одреди врсту и дебљину машинске игле у зависности од текстилног материјала и конца;	Припрема материјала и полагање у кројну наслагу; Преношење кројне слике на кројну наслагу; Грубо и фино кројење; Кројење помоћу маказа и осталих уређаја и машина за кројење; Машине за грубо и машине за фино кројење; Начини обележавања искројених делова; Основни елементи шивења (игла, конац, бод, шав); Шавови, врсте и њихова намена; Класична индустријска машина за шивење; Машинска игла(врсте, примена, однос игле и конца, однос игле и материјала); Увлачење горњег и доњег конца и регулисање напетости конца; Могућности класичне машине за шивење са додатком помоћних уређаја;	

		- објасни значај правилне напетости конца; разликује машине за специјалну намену; тачно одређује параметре пеглања у зависности од	Специјалне машине за шивење и њихова примена у пракси; Параметри пеглања; Електрична, парна електропарна пегла, столови и ваљци за пеглање, термофиксир преса.	

		материјала; објасни могућности примене различитих врста пегли, ваљака за пеглање и термофиксир пресе.		

Технолошки поступак израде модних детаља	Стицање знања о редоследу операција код израде модних детаља и детаља подевних предмета	объасни поступак израде модних детаља; объасни како прилагодити технолошки поступак израде детаља расположивим машинама и уређајима у радионици; изврши контролу обављених операција.	Поступак израде модних детаља: капе, торбе, појаса Контрола израђених детаља.	

3. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА

- Текстилни материјали
- Конструкција одеће Практична настава **КОНСТРУКЦИЈА ОДЕЋЕ**

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I		108				108
II		99		30		129
III		84		30		114

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Развијање способности запажања и уочавања основних карактеристика одеће.
- Схватање улоге конструкције у коначном изгледу одевног предмета;
- Савладавање елемената конструкције кројева одевних предмета и модних детаља;
- Упознавање са правилима моделовања и комплетирања и израде шаблона;
- Развијање маштовитости и самосталности у реализацији модела;
- Прилагођавање конструкције материјалу и намени

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Трајање модула: 108 часова

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Основе техничког цртања	27
2.	Основе конструисања одеће	24
3.	Конструкциоја детаља одевних предмета и модних детаља	21
4.	Конструкција сукње	36

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА Разред: **први**

Назив модула: **Основе техничког цртања**

Трајање модула: **27 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Стицање основних знања из техничког цртања неопходних за реализацију садржаја предмета конструкција • Развијање способности јасног, прецизног и уредног техничког изражавања	• Препозна врсте и формате техничких цртежа; • Црта линије, полигоне и криве линије; • Примени основне принципе техничког цртања у конструисању одеће.	• Задатак и значај техничког цртања; Материјал и прибор за техничко цртање; • Руковање прибором; • Врсте и формати техничких цртежа; • Размера цртежа; • Врсте линија; • Паралелне и нормалне линије; • Симетрија; • Конструкција правилних полигона и кривих линија.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **<u>Облици наставе</u>** Модул се реализује кроз вежбе (27 часова). **<u>Подела одељења на групе</u>** Одељење се дели на групе до 10 ученика приликом реализације вежби. **<u>Место реализације наставе</u>** Вежбе се реализују у учионици или одговарајућем кабинету. **<u>Препоруке за реализацију наставе</u>** • излагање подржати цртежом на табли или на графоскопу са приказом на фолијама; • приказати различите типове вежби како би ученик савладао конструисање различитих кривих линија и правилних полигона; • инсистирати на правилном коришћењу прибора за цртање; омогућити рад на рачунару уз примену програма Corel DRAW; • наставу реализовати у специјализованим учионицама (кабинетима); • образложити начин и критеријуме оцењивања. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода;
			• активност на часу; домаће задатке;

			• графички рад.

Основе конструисања одеће24 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Стицање знања о елементима неопходним за дефинисање одевног предмета. • Оспособљавање ученика за одређивање мера потребних за конструкцију одеће	• Дефинише пропорционалност, симетричност и препозна деформације људског тела; • Дефинише стас и узраст људског тела; • Користи стандарде; • Измери и израчуна мере које су неопходне за конструкцију одеће.	• Значај конструисања и моделовања одеће; • Врсте одевних предмета; • Пропорционалност и симетричност људског тела; • Стас и узраст; • Деформације тела; • Скица и опис модел; • Стандарди; • Мере за конструкцију одеће: подела мера, начин узимања и израчунавање мера.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **Облици наставе** Модул се реализује кроз вежбе (24 часа). **Подела одељења на групе** Одељење се дели на групе до 10 ученика приликом реализације вежби. **Место реализације наставе** Вежбе се реализују у учионици или одговарајућем кабинету. **Препоруке за реализацију наставе** • користити скице, модне журнале, цртеже, стандарде; • посебну пажњу посветити сналажењу у табелама и израчунавању мера; • инсистирати на правилном и тачном израчунавању мера; посебан акценат ставити на увежбавање тумачења скица, препознавање и позиционирање мера,њихово узимање и израчунавање, како би ученици што боље савладали модул; ученике међусобно ангажовати око узимања мера; образложити начин и критеријуме оцењивања. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • тестове знања; • активност на часу; домаће задатке;

			• графички рад.

Назив модула: **Конструкција детаља одевних предмета и модних детаља**

Трајање модула: **21 час**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање за конструкцији модних детаља и детаља одевних предмета	• Користи прибор за конструкцију одеће; • Изради шаблоне за модне детаље; • Изради шаблоне за детаље одевних предмета.	• Материјал и прибор за конструкцију одеће; • Конструкција детаљ одевних предмета: нашивени џепови, поклопци за џепове, манжетне, џеп са једним и џеп са два паспула; • Конструкција модних детаље: мараме, ешарпе, капе, торбе, кравате ...	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **Облици наставе** Модул се реализује кроз вежбе (21 час). **Подела одељења на групе** Одељење се дели на групе до 10 ученика приликом реализације вежби. **Место реализације наставе** Вежбе се реализују у учионици или одговарајућем кабинету. **Препоруке за реализацију наставе** • излагање подржати цртежима, скицама, модним журналима и филмовима о актуелним модним трендовима предмета модула; • користити рачунар, графоскоп, видео уређај; • на часовима обраде радити у умањеној размери; • на часовима утврђивања један модел урадити у природној величини; • број и врсту модела одређивати према могућностима и интересовањима ученика; • домаћи задатак: Конструисати модни детаљ у умањеној размери. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • активност на часу; домаће задатке; • графички рад.

Конструкција сукње 36 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за конструкцију сукње.	Конструише, моделује, комплетира женску сукњу.	• Скица и опис модела; • Основна конструкција сукње; • Моделовање сукње; • Комплетирање шаблона за сукњу; • Израда кројне слике за сукњу.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **Облици наставе** Модул се реализује кроз следеће вежбе (36 часова). **Подела одељења на групе** Одељење се дели на групе до 10 ученика приликом реализације вежби. **Место реализације наставе** Вежбе се реализују у учионици или одговарајућем кабинету. **Препоруке за реализацију наставе** • излагање подржати цртежима, скицама, модним журналима и филмовима о актуелним модним трендовима предмета модула; • на часовима обраде радити у умањеној размери; • на часовима утврђивања један модел урадити у природној величини; • број и врсту модела одређивати према могућностима и интересовањима ученика; • домаћи задатак: конструкција сукње. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • активност на часу; домаће задатке; • графички рад.

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I			216	30		246
II			429	90		519
III			392	150		542

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Добијање темељних практичних знања за израду одевног предмета и решавање проблема у процесу рада;
- Развијање способности коришћења различитих извора информација;
- Развијање свести о неопходности задовољења естетских и функционалних карактеристика одевних предмета као неодвојивих елемената израде; – Развијање потребних вештина у изради одеће;
- Развијање систематичности и уредности у раду;
- Оспособљавање за самосталан и тимски рад;
- Оспособљавање за правилно руковање уређајима за кројење, машинама за шивење и уређајима и апаратима за пеглање;
- Развијање логичког мишљења и међусобног повезивања теоријских знања и практичних вештина и указивање на њихову међусобну условљеност; – Стицање основних знања о припреми и одржавању радног места, као и о заштити на раду.

НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Трајање модула: 246 часа

Ред.бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Ручно шивење	36
2.	Машинско шивење	60
3.	Ручно и машинско кројење	12
4.	Израда машинских шавова и пеглање	48
5.	Израда модних детаља и детаља одевних предмета	60
	Израда модних детаља и детаља одевних предмта- настава у блоку	30

3. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИНИ ОЦЕЊИВАЊА МОДУЛА

Разред: први

Назив модула: **Ручно шивење**

Трајање модула: 3**6 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Оспособљавање ученика за ручно шивење.	• Изради ручне бодове (прошивајући, опшивајући, прекривни, коси, цик-цак, ланчани...); • Изради ручним путем рупице.	Појам, елементи и припрема радног места; Ручни бодови: прошивајући, опшивајући, прекривни, коси, цикцак, ланчани... Израда рупица.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања . **Облици наставе** Модул се реализује кроз практичну наставу (36 часова). **Подела одељења на групе** Одељење се дели на групе до 10 ученика приликом реализације наставе; Настава се одвија у континуитету од 6 часова. **Место реализације наставе** Настава се реализује у школској радионици. **Препоруке за реализацију наставе** • Нагласити значај правилног држања тела при раду. • Припремити узорке и демонстрирати израду ручних бодова и рупица. • Инсистирати на самосталном раду и пратити рад ученика. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • самостални практични рад; усмено излагање;

			• активност на часу.

Назив модула : **Машинско шивење**

Трајање модула: **60 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за машинско шивење.	• Изводи операције шивења на обичним шивећим машинама; • Користи специјалне машине за шивење.	Машина за шивење: изглед, делови, функција, правилно руковање (намештање игле, увођење горњег конца, постављање чунка са доњим концем); Увежбавање штепова; Специјалне машине за шивење.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања **Облици наставе** Модул се реализује кроз практичну наставу (60 часова). **Подела одељења на групе** Одељење се дели на групе до 10 ученика приликом реализације наставе; Настава се одвија у континуитету од 6 часова. **Место реализације наставе** Настава се реализује у школској радионици. **Препоруке за реализацију наставе** Припремити машину за рад. • Демонстрирати рад на обичним и специјалним машинама за шивење. • Инсистирати на прецизној изради штепова. • Вежбати израду штепова на текстилном материјалу. • Обавезно применити потребне мере заштите на раду. • Информисати ученике о начину

			провере усвојених знања и вештина и критеријумима за оцењивање. • Инсистирати на самосталном раду и пратити рад ученика. **<u>Оцењивање</u>** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • самостални практични рад • активност на часу

Назив модула: **Ручно и машинско кројење**

Трајање модула: **12 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за ручно кројење. Упознавање ученика са уређајима за машинско кројење.	• Припреми материјал за кројење; • Уцрта делове које кроји; • Правилно користи маказе; • Искроји уцртане кројне делове, Означи и нумерише кројне делове.	Прибор за ручно кројење и његово правилно коришћење; Формирање кројне наслаге; Преношење кројне слике на наслагу; Апарати и уређаји за грубо и фино кројење, означавање и нумерисање искројених делова.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања **Облици наставе** Модул се реализује кроз практичну наставу (12 часова). **Подела одељења на групе** Одељење се дели на групе до 10 ученика приликом реализације наставе. Настава се одвија у континуитету од 6 часова. **Место реализације наставе** Настава се реализује у школској радионици. **Препоруке за реализацију наставе** Користити алат за ручно кројење. • Формирати кројну наслагу. • Пренети кројну слику на горњи слој наслаге. • Демонстрирати грубо и фино кројење уз правилно коришћење уређаја. • Приказати како се означавају и нумеришу кројни делови. • Инсистирати на самосталном раду и пратити рад ученика. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода вршити кроз:

			• праћење практичног рада самостални практични рад • активност на часу.

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за израду и међуфазно пеглање шавова.	• Састави кројне делове применом задатих шавова; • Врши међуфазно пеглање шавова; • Утврди потребне мере заштите на раду.	Врсте шавова: отворени и затворени(распеглани, напеглани, наштепани једном или два пута, француски, порубни отворени и затворени ...); Примена шавова: састављање, опшивање ивица материјала, израда рубних шавова; Међуфазно пеглање: параметри пеглања, електрична, електропарна и парна пегла, столови за пеглање.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања **Облици наставе** Модул се реализује кроз практичну наставу (48 часова). **Подела одељења на групе** Одељење се дели на групе до 10 ученика. Настава се одвија у континуитету од 6 часова. **Место реализације наставе** Настава се реализује у школској радионици. **Препоруке за реализацију наставе** • Инсистирати на прецизној изради свих врста шавова. • Указати на понашање различитих врста шавова у зависности од врсте материјала и намене одеће. • Инсистирати на самосталном раду. • Обавезно применити потребне мере заштите на раду. • Информисати ученике о начину провере усвојених знања и вештина и критеријумима за оцењивање. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода вршити кроз:

Назив модула : **Израда машинских шавова и пеглање**

Трајање модула: **48 часова**

			• праћење практичног рада; □ самостални практични рад; • активност на часу.

Назив модула: **Израда модних детаља и детаља одевних предмета**

Трајање модула: **60 часова + 30 часова наставе у блоку**

ЉЕВИ МОДУЛА	**ИСХОДИ МОДУЛА** По завршетку модула ученик ће бити у стању да :	**ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА**	**ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА**
пособљавање еника за израду таља одевних едмета. пособљавање еника за израду дних детаља.	• Искроји и сашије џепове за одевне предмете. (нашивен, нашивен са поклопцем, са једним паспулом, са два паспула); • Нашије патент затварач; • Искроји и сашије модни детаљ (мараму, ешарпу, капу, торбу, појас..).	• Кројење и израда џепова за женску и мушку одећу (нашивен, нашивен са поклопцем са једним паспулом, са два паспула). • Ушивање патент затварача. • Кројење и израда модних детаља (мараме, шалови, ешарпе, капе, торбе, појасеви..).	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. **<u>Облици наставе</u>** Модул се реализује кроз: • Практичну наставу (60 часова) • Практичну наставу у блоку (30 часова) **<u>Подела одељења на групе</u>** Одељење се дели на групе до 10 ученика

		• **Настава у блоку:** Кројење и израда торбе по задатом •моделу; Упознавање ученика са процесом производње у ППС-у.	приликом реализације наставе. Настава се одвија у континуитету од 6 часова. **Место реализације наставе** • Настава се реализује у школској радионици. • Практичну наставу у блоку реализовати у школској радионици или ППС-у. **Препоруке за реализацију наставе** • Инсистирати на прецизној изради детаља одевних предмета. • Указати на понашање детаља одевних предмета у зависности од врсте материјала и намене одеће. • Инсистирати на прецизној изради модних детаља. • Савладати правилан редослед технолошких операција израде: кројење, шивење, међуфазно и завршно пеглање. • Инсистирати на самосталном раду. • Обавезно применити потребне мере заштите на раду. • Практичну наставу у блоку реализовати на крају модула. **Оцењивање** Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење практичног рада, самостални практични рад; • активност на часу.

II РАЗРЕД

III РАЗРЕД

ДОПУНСКА НАСТАВА

МОДЕЛОВАЊЕ ОДЕЋЕ

Образовнипрофил: Конфекционаркројач

II РАЗРЕД

Теме:

- Конструкцијасукње
- Конструкцијаблузе
- Конструкцијапанталона

III РАЗРЕД

Теме:

- Конструкцијаженскејакне
- Конструкцијамушкогсакоа
- Моделовањемушкихпанталона